

AREGCEL

Ára 10 korona

SZERKESZTŐSÉG:
VI. KER., NAGY JÁNOS-UTCA 1. SZÁM
KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, ARADI-UTCA 11. SZÁM
TELEFON: 65-53, VASÁRNAP ESTETŐL
REGGELIG JÓZSEF 9-66

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

ELŐFIZETESI ÁR (CSAK VIDEKRE):
EGY NEGYED ÉVRE 120 KOR., EGYES
SZÁM ÁRA AUSZTRIÁBAN 600 O. KOR.,
NÉMETORSZÁGBAN 8 MÁRKA, JUGO-
SZLÁVIÁBAN 8 JUGOSZLÁV KORONA,
CSEH-SZLOVÁKIÁBAN 1 CSEH KOR.,
ROMÁNIÁBAN 8 LEI

I. évfolyam

Budapest, 1922 október 30.

7. szám

Mussolinit, a fascisták vezérét megbizta a király kormányalakítással Győzött a fascista forradalom Olaszországban A király akadályozta meg a polgárháborút

Róma, október 28.

A Stefani-ügynökség jelenti: A király ma este megbeszélést folytatott Federsonival, a nacionalisták vezérével és utána Orlandoval és De Navával. Mint a „Giornale d'Italia” jelenti,

a király fogadta a fascista milícia főparancsnokát, De Veschit.

Lapjelentések szerint Salandra félhivatalosan megbízást kapott, hogy alakítson kormányt. Parlamenti körökben azon a véleményen vannak, hogy Salandra missziója komoly nehézségekbe ütközik, minthogy Mussolini nem hajlandó őt támogatni.

Róma, október 29.

A Stefani-ügynökség jelenti: Salandra nem vállalta a kormányalakítást.

A király megbizta Mussolinit, hogy alakítson kormányt.

Róma, október 29.

A Stefani-ügynökség jelenti: Valamennyi lap meleg dicsőrérettel adózik a királynak, amiért megtagadta az ostromállapot kihirdetésére vonatkozó dekrétum aláírását.

Róma, október 29.

A Stefani-ügynökség jelenti éjjel 1/12 órakor: A város képe a rendez. A közúti kocsi és az egyéb szállítóeszközök úgy közlekednek, mint máskor.

Incidensre csak néhány fascistaellenes újság háza előtt került sor.

Róma két pályaudvarát kormánycsapatok tartják megszállva és még egyre erős csapatok érkeznek a fővárosba. Ugyanebben az időben a nemzeti szövetség is általános mozgósítást rendelt el.

Éjszaka jelentették Rómába, hogy a fascisták megszállották a cremonai pályaudvart és a La Provincia című demokrata újság szerkesztőségét. Éjfél tájban a karabiniéri legénység és a királyi gárdisták

minden felsőbb parancs nélkül lövöldözni kezdtek és négy fiatal fascistát megöltek.

A fegyveres összetűzés után 12 sebesültet szedtek össze az utcákon.

Ugyancsak véres összetűzés volt San Giovanniában is, ahol két karabiniéri és egy fascista esett áldozatul. Éjszaka jelentik, hogy a fascista főparancsnokság rendeletére két mi-

lanoi újságot a fölkelők ellenőrzés alá helyeztek.

Sienna, október 29.

A fascisták benyomultak a kaszárnyákba és hatalmukba kerítették a fegyvereket és az összes municiót.

Milano, október 29.

Az Havas-ügynökség jelenti: A fascisták több városban teljesen urai a helyzetnek, így különösen Páviában, Novarában, Tortonában, Mortarában, Noviban, Liguriban és Alessandriában. Alessandriában állítólag jelentékeny hadianyagot, különösen távbeszélő és táviró anyagot foglaltak el. Páviában a királyi gárdisták, hír szerint, átadták fegyvereiket a városba bevonuló fascistáknak.

Milano, október 29.

Az Havas-ügynökség jelenti: A fascisták az éjszaka megszállották a bersaglieri laktanyát.

Mussolini kijelentette, hogy kész a kormányt megalakítani, annál is inkább, mert már készen van munkatársainak teljes névsora.

Génuva, október 29.

A Stefani-ügynökség jelenti: A fascisták főparancsnoka a Secolo római jelentése szerint aláírta a légió mozgósítására vonatkozó parancsot abból a célból, hogy a rendet tartásuk fenn és a stratégiai fontos pontokat szállják meg. Az egyes községek pályaudvarain

már megkezdődött a fascisták felsorakoztatása.

Veszedelem fenyegeti az olasz-jugoszláv békét

(London, október 29.) A „Daily Telegraph” rámutat arra, hogy a fascisták olaszországi befolyásának növekedésével fokozódik az a feszültség is, amely Olaszország és Jugoszlávia között már régebben fennállt, annak következtében, hogy az olaszok nem írtették ki a harmadik dalmát zónát. A demarkációs vonalakon megnövekedett az a veszedelem, hogy összeütközések fognak bekövetkezni és hogy a fascista provokációkra a vérmes szláv ifjúság erőlyesen fog válaszolni. Ha a fascisták átlépnek a szerb határt, akkor csak nagynehezen lehetne véres eseményeket megakadályozni.

A pápa szózata az olasz békéért

Róma, október 29.

A Reggel bécsi tudósítója jelenti telefonon: A pápa Olaszország összes püspökeihez levelet intézett, amelyben sajnálatának ad kifejezést, hogy a nyugalom még nincs helyreállítva. Ujból a béke és szeretet szavait intézi hozzájuk és Szent István szavait kiáltja oda az olaszoknak: „Testvérek vagytok, egyesüljete!” Inti a püspököket, hogy tegyenek meg mindent a békéért. A pápai szózat apostoli áldással zárul.

Az olasz szabadkőművesek nagymestere a fascizmusról

(Róma, október 29.) A Reggel bécsi tudósítója jelenti: A szabadkőműves páholyok nagymestere az összes páholyokhoz körlevelet intézett, amelyben azt mondja, hogy Olaszország egy nagy megújulási válságnak a küszöbén áll, amelynek az eredetét abban kell keresni, hogy a demokrácia és a liberalizmus között hiányzik a bizalom és az egyetértés. Hangsúlyozza, hogy

a fascizmus nagy és tetterős hatalom Olaszországban,

amely mint új hatalmi tényező azért jelent meg a színen, hogy a nemzet életében részt vegyen.

A fascisták harcias külpolitikája

(Páris, október 29.) Mint a „Chicago Tribune” Rómából jelenti, a fascisták megállapították külpolitikájuk alapelveit. Azt követelik, hogy a dalmát partra vonatkozóan Olaszország és Jugoszlávia között megkötött minden szerződést semmisítsenek meg, a washingtoni egyezményt változtassák meg, hogy Olaszország szaporíthassa flottáját. Olaszországnak a jóvátételekből való részesedését emeljék föl, a lausannei konferenciát pedig halasszák el, módot adva így Olaszországnak a keleti probléma gondos tanulmányozására.

Bonar Law erősebb politikát követ Németországgal szemben Lloyd Georgnál

London, október 29.

Bonar Law az Observer szerint úgy nyilatkozott, hogy

Németországgal szemben határozottabb politikát fog követni, mint Lloyd George.

Az új miniszterelnök ezt mondta: Az engedékenység útján már nagyon messzire mentünk.

Ujra megjelent a Vorwärts!

(Berlin, október 29.) A Vorwärts ma újra megjelent.

Éjszakai razzia a bárokban

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este 9 órakor nagyarányú razziaát tartottak a VII. kerületben. Mintegy ötven detektív és rendőr fölkereste a hetedik kerületi bárakat, mulatóhelyiségeket és kávéházakat, ahonnan 60 férfit és 30 nőt állítottak elő a Hársta-utcai rendőrkapitányságra.

Megszilárdult a vasárnapi magánforgalom.

Budapestben:

A szombati magánforgalom bizakodó hangulata folytatódott a vasárnapi lassan, de fokozatosan szilárduló magánforgalomban. Miután áru alig jelentkezik, a pénzkínálát még a szombatnál is magasabb árfolyamokat hozott létre. Kerestek Rímát, Salgót, Általános kőszent, Hazai fát, Urikányt, Danicát, Izzót, Atlantica, Lichtiget, Jutát, Kendert és Unió színházat is. Kötések: Rima 13.700-13.900; Salgó 41.500, Kőszén 133.000-134.000; Spódium 6350; Lichtig 1800-1875; Lipták 3800; Kender 4000; Unió 2700-2800; Egisz 2450; Atlantica 6400.

Bécsben:

(A Reggel bécsi tudósítójának telefonjelentése.) Szilárd irányzat mellett áruhiány következtében nagyon kevés kérés jött létre. Salgó 1.280.000; Rima 420.000; Koburg 150.000.

Berlinben:

(A Reggel berlini tudósítójának telefonjelentése.) A hangulatot tartózkodóvá teszi a bizonytalannak látszó belpolitikai helyzet. Magyar értékek a tegnapi nivó alá gyöngültek. A devizapiac forgalma is korlátozott.

"Anarchia ebben az országban többé nem lesz!"

A kormányzó beszéde Salgótarjánban

(Salgótarján, október 29. — *A Reggel tudósítójától.*) Vasárnap reggel 7 órakor futott be a Himnusz hangjai mellett a salgótarjáni Főter-állomásra a kormányzó különvonata. A jelentősebb fogadása után a kormányzót a hatóságok és küldötségek üdvözlétek lelkes beszédekben, közöttük a bányászrubába öltözött *szociáldemokrata munkások nevében Gurszky István* bányamunkás. A kormányzó az üdvözlésekre így válaszolt:

— Ma az egyetlen és legfőbb cél, amelyért mindenkinek váltva küzdenie kell, az ország talpraállítása. Csak erős, egységes nemzet állhatja meg helyét a mai nehéz, szenvedésteljes időkben. Ha számra kevesen is, de szívben, lélekben egyek vagyunk, akkor kétségtelen, hogy fölvirrad a mi napunk. Hitem és meggyőződésem, hogy belátható időben jobb napoknak nézünk elébe, de ehhez kell, hogy *rend és nyugalom legyen az országban. Csak rosszakarat és kishitőség tagadhatja haladásunkat a konszolidáció terén.* Az egyik olyan bűn, mint a másik. Ha a gyógyulás, különösen gazdasági téren még nem haladt annyira, amint azt mindannyian szeretnők, ne feledjük el, hogy ezek a nehézségek nem szorítkoznak országunkra, hanem a világgazdaság rendjének az évekig tartó háború által fölidézett zavarából folynak és orvoslásuk éppen ezért csak a világgazdaság rendjének fokozatos helyreállításától várható. Türelem és önfegyelem, kitartás és megfeszített munka segítenek át a mai nehéz helyzetben, valamint áldozatkészség a tehetőségek részéről azokkal szemben, akik inséget szenvednek. Az eddigi eredmények biztató reményt nyújtanak arra, hogy a föltívásomra megindult országos inségenyhítőkkel a közelgő télen átsegíthetjük azokat, akik önhibájukon kívül aggódva néznek annak elébe.

— *Anarchia ebben az országban többé nem lesz! És ha volnának még olyanok, akik teryeiket erre építik, azok legyenek tisztában azzal, hogy szemben fogják találni magukkal az államhatáron kirelhetetlen erejét és a hazáját szerető magyarság erefalát.* Gyöngeség a fölforgató törökvekkel szemben a legnagyobb bűn.

— A munkásokhoz akarok még külön néhány szót intézni. Különös örömmel hallottam mindkét szónokok részéről a hazaszeretet hangzatosát. Legyenek meggyőződve, hogy *nincsen ebben az országban számottevő tényező, aki az önk munkáját meg ne becsülné, sorsukat szíven ne viselné.* Hogy a munkás igyekszik a maga és családja megélhetését biztosítani és ezért a törvény korlátai között küzd, természetesen. De az ország talpraállításának nagy érdeke, hogy az ország súlyos helyzetével szemben önként is megértést követel. *Azért, mert mindent, amit jogosnak és méltányosnak vélnék, egyszerre egy csapásra megvalósítani nem lehet, a termelő munkának egy percre sem szabad megakadnia.* Ha egy ponton megáll a munka, az végzetes lehet az egész országra és tönkretesz a konszolidáció eddigi elért eredményeit. Felelőssége tudatában lévő kormány ezt nem engedheti meg, már csak a munkásság érdekében sem, mert végeredményben a munkások vallják kárát egyesek hatalmi törekvései miatt. A munka szent és a legnagyobb bűn munkájukban megakadályozni azokat, akik dolgozni akarnak. A kormány gondoskodni fog, mert gondoskodnia kell, hogy ez meg ne történhessen.

— A kormányzó 9 óra 40 perckor visszahajtatott a pályaudvarra és folytatta útját Balassagyarmat felé.

(Balassagyarmat, október 29. — *A Reggel tudósítójától.*) A kormányzó különvonata Salgótarján felől érkezve, utközben két helyen rövid ideig tartózkodott. Acsárdőki állomáson Prónay Dezső báró földbirtokos üdvözlötte. A kormányzó kijelentette, hogy meggyőződése, hogy ötven vagy száz év múlva unokáink azt fogják mondani, hogy szerencse volt a magyar fajra az, hogy keresztülgázolt ezeken a szerencsétlenségeken. Ha mindenki becsülettel teljesíti kötelességét ott, ahová a sors állította, akkor nem lehet kételkednünk abban, hogy rövid időn belül ott leszünk, ahol lenni akarunk.

Délután 2 óra 20 perckor érkezett meg a kormányzó kíséretével együtt Balassagyarmatra. Ez alkalommal a föllobogózt és földszített pályaudvaron díszes és előkelő közönség jelent meg a kormányzó fogadtatására. A kormányzó egyszerű szavakkal köszöntö meg az üdvözléseket.

Délután 3 órakor kezdődött az 1919 január 29-iki esch kivétel alkalmával elesettek emléktáblájának leleplezési ünnepélye. Huszár Aladár nyugalmazott főispán mondott beszédet. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a kormányzó a következő szavakkal adott engedélyt az emléktábla leleplezésére:

— Azok, akikről e tábla szólni fog, igaz magyarok voltak, mert forró szeretetük hazájukat és hősek voltak, mert hazaszeretéknek életüket is földözték. Hálából emlékkük előtt ma

egy nemzet tisztelete és emlékkük egy város zárja mindörökké hálás szívébe.

Hat órakor a vármegyebiz kistornában a különböző egyházi és társadalmi kulturális egyesületek és hatóságok tisztelgését fogadta a kormányzó. Az üdvözlésekre a következő beszéddel válaszolt:

— Itt, egy érzem, tudatában vannak annak, mit kíván a haza fiaitól. Itt önföldözően teljesítették kötelességüket a multban és ma is azt az erényt gyakorolják, amelyre ma leginkább szükség van: az összetartást. *Amint az itteni vallásjelekezetek példás egyetértése mutatja, le tudjuk vetni a széthúzás régi hibáját.* Azt kívánom, hogy ez a nemes példa találjon termékeny talajra az egész országban. Terjedjen el minden társadalmi rétegben, minden vallásjelekezet hívői között az az önkben élő tudat, hogy *egymásra vagyunk utalva, hogy egymásra kell találnunk. Csak, ha mellőzünk minden viszályt, ha összeforunk a haza szeretetében, ha egyek vagyunk a nemes munkában, csak akkor teljesíthetjük azt a nemes föladatot, amelyet a gondviselés e súlyos időkben a nemzet jövőjének biztosítására reánk bízott.*

A kormányzó választát lelkes éljenzéssel fogadták. Este 8 órakor a vármegye dísztermében 300 terítékes ebéd volt.

Leleplezték a kiskunfélegyházi Petőfi-szobrot

(Szeged, október 29.) Ma délelőtt leplezték le Kiskunfélegyházán Petőfi Sándornak Segesvárról megmegtett éreszobrát. A leleplezési ünnepély délelőtti kezdődött a Himnusz hangjai mellett, nagyszámu közönség jelenlétében. Az ünnepi beszédet *Pakots József* képviselő, a Petőfi-Társaság tagja, fölvosta Petőfi című ifodalmi forradalmart méltatta. *Jakab Ödön*, a Petőfi-Társaság tagja fölvosta Petőfi című nagyhatásu költeményét. *Holló Béla* polgármester a város nevében átvette a szobrot és talapatára helyezte Kiskunfélegyháza közönségének koszoruját. Majd a törvényhatóság nevében helyezték el koszorút. Hasonlóképen Szentcs, Kiskunhalas, Újpest függetlenségi pártjának küldötségei. Az ünnepség a Szózat elneklésével ért véget.

Két órakor a Korona-szálló dísztermében bankett volt, amelyen *Holló Béla* polgármester, *Pakots József* és *Horváth Zoltán* nemzetgyűlési képviselő mondtak pohárköszöntőket.

A főkapitány megvonta az Ausztria-kávéház korlátlan záróóráját

(*A Reggel tudósítójától.*) Néhány héttel ezelőtt a Magyarországi Artisták Egyesülete engedélyt kapott a főkapitánytól, hogy az artisták munkájuk végeztével, záróra után az Andrássy-ut és Nagymező-utca sarkán levő Ausztria-kávéházban összejöhessenek. A korlátlan záróraengedélynek hamarosan híre futott és a kávéház záróra után valóságos ostromnak volt kitéve azok részéről, akik nem voltak ugyan tagjai az artistaegyesületnek, de mindenáron tovább akartak dárídózni 2 óra után is. Az artistaegyesület vezetősége rendkívül szigorúan kezelte az engedély ügyét, a kávéház bejáratánál egy választmányi tag igazoltatta a bemenni akarókat és aki igazolványát nem tudta fölmutatni, azt nem engedték be. A kávé az azonban, visszaölve az engedéllyel, a hátulsó kapun egész társaságokat engedték be a kávéházba, akik azután külön szobákban hajnalig tivornyáztak.

Miután azonban az ügyeletes rendőrszivselők és detektívek is ide tértek be éjféli után étkezni és kissé megpihenni, a turpisság hamar kiszült, a kávést följelentették és a főkapitány vasárnap délelőtt megvonta az Ausztria-kávéház korlátlan záróraengedélyét, ma már tehát az Ausztriának is 2 órakor kell csuknia.

Sokkal előnyösebb volna, ha a hatóság szolid üzleteknek adna záróórameghosszabbítási engedélyt, ahol az éjjel dolgozó emberek, hírlapírók, nyomdászok, artisták valóban pihenhetnek munkájuk után, mert azok a kis kávéházak, amelyek a Horthy-akcióra beraként kétszer kérnek és kapnak záróórameghosszabbítási engedélyt, a legvadabb tivornyáknak színhelyei.

Club-Garage

- IX. Köztelék-utca 4. Tel. 135-60 és J. 130-70.
- IV. Mária Valéria-u. 3. Tel. 189-25
- VII. Kertész-u. 42-44 (építés alatt)

Garage elzárható bezárat. Javítóműhely.

Bérrautó éjjel-nappal.

Siesta szanatórium

Budapest legszebb klimatikus helyén. Diétás kezelés, Modern központi fűtés. Vízgyógyintézet bejárók részére is

Budapest I, Ráth György-utca 5. szám
a Déli vasúti villamosmegállótól 1 perc. Telefon 113-87

Éredeti párisi modellek

Koszlímük, ruhák, szőrmék és köpenyek
Dus választék szövetek- és selymekben!

HAUTNER-SZALON IV. Váci-utca 17

Telefon: 159-52

HOZOTT ANYAGBÓL

IS KESZIT ELSŐRENDÜ
FÉRFIINGET

FEHÉRNEMESZALON, VIII. BÖKK SZILÁRD-U. 19.
II. EMELET 18. — TELEFONSZÁM: JOZSEF 34-42.

Aranyat 825-1600-ig,

ezüstöt 800-1000-ig, 32-70 K-ig
Bérmunkákat 40.000-300.000 K-ig veszi. Központi
Ekszerbevitő VIII. József-körút 17. szám. Telefonszám 61

Akar Ön pénzt megtakarítani?

nézze meg **KELLER**
Kész férfiruhanagyáruházt
Károly-körút 24, földem. Fleischmann-áruház fölött.

HAMISFOGAT

aranyat, ezüstöt, platinát,
ékszer az összes hirdetett
áraknál drágábban veszek **Pretsch Vilmos, Kőcsen-
biller-39. szám, egyévi jótállás mellett.**

RÉGI MŰFOGAT

platinát és ékszer drágán veszek. Gross Antal
József-körút 23. földemelet

Óriási árat fizetek használt

férfiruhákért **Berger Béla, Károly-körút 5, I.**
Telefon: József 115-57

Női divatújdonosságok

legelőbban beszerezhetők
Elsnernél
IV. Koronaherceg-u. 10. VII. Rákóczi-ut 32.
IV. Calvin-tér. II. Fő-utca 52.

AUDI

AUTOMOBILOK
VEZÉRKÉPVISELET **REIMAN, V. VÖRÖSMARTY**
(GIZELLA)-TER 3. TELEFON: 148-77 és 141-08

Erzsébet Sósfürdő

Budapest-Kelenföld. Egész télen át nyitva,
villamosközlekedés a fürdőig. Központi gőzfű-
téssel, fürdők és gyógyszálló, kitűnő konyha.
Fürdők naponta 10-3-ig nyitva. — Mérsékelt
szobaárak. — Telefon: József 81-75 és 81-74

FAUN

Andrássy-
ut 25. sz. Andrásy-
ut 25. sz.
(Operapince-étterem.)

Ma, hétfőn új műsor!

***
IDESÜSS.

Énekes-táncos mókaszorozat. Irta: Mihály
István. — A zenét írta: Grósz Alfréd.

A MŰSOR KEZDETE 9 ÓRAKOR.

Parisien Grill

a Blaha Lujza Színház épületében
VI, Szerecsen-u. 35. Telefon: 120-77.

A szenzációs novemberi nagy műsor
keretében továbbra is föllépnek:

The Negro Harmonie Four and Aboie Mitschell

világhírű néger énekesek.

Thyodont-jogpép

űdít és tisztít

HIREK

Mr. Bette tárgyal

a villamosvasutak bérbeviteléről

Till tanácsnokot nem engedik a villamoshoz, de Csilléry sógora irodaigazgató lesz

(A Reggel tudósítójától.) Mr. Bette az az előkelő idegen, akinek megjelenését a főváros vezetői oly epedve várták. Mr. Bette, a belga vasúti tröszt igazgatója ismét Budapesten van és világszerte ösmert vendégszeretők azt parancsolja, hogy őt körünkben meleg szeretettel üdvözöljük. Üdvözöljük nemcsak a magunk, hanem Sipőcz, Wolff, Csilléri, Bieber, sőt még Poser exkallauz és Zilahi-Kiss Lajos, a mézárások pánszás patronusa nevében is.

Bette ur már két hónappal ezelőtt itt járt és a belga vasúti tröszt megbízásából érdeklődött a villamosvasutak bérbeviteléről. A főváros potentátjait ezuttal nem érdekelte Mr. Bette keresztlevele. A legnagyobb előzékenységgel kalauzolták napokon, sőt éjszakákon keresztül a villamosvasutak áramfejlesztő telepén, koesiszinjében, pályatestein és föltárták neki összes üzleti titkaikat. Mr. Bette alaposan tanulmányozta a villamosvasutak helyzetét és adatokkal felszerelve visszautazott hazájába. Onnan udvarias levélben arról értesítette Sipőcz polgármestert, hogy társasága október hónap folyamán konkrét ajánlatot tesz a vasutak bérbevitelére. Mr. Bette beváltotta ígértét és az elmúlt héten ismét fővárosunkba érkezett, napok óta tárgyal az Egyesített Villamos Vasutakkal, illetőleg a főváros ottani megbízottjaival. A városházán komolyan veszik a belgák érdeklődését és nagyon örülnek a külföldi vendégnek, mert tőle várják, hogy kihuzza őket a bajból. A város ugyanis a mai gazdasági viszonyok és háztartásának súlyos helyzete mellett teljesen képtelen volna a vasutakat saját kezelésben vezetni. Minthogy azonban nem egészen biztos, hogy a belga érdeklődéssel meg tudnak egyezni, kényszerhelyzetükben megtesznek minden intézkedést a házikézésre is.

Természetesen első és legfontosabb feladatuknak tartják a személyek elhelyezkedését. Ugy volt, hogy a városi tisztviselők közül Rényi alpolgármester elnökgazgatói, Till tanácsnok ügyvezetőigazgatói minőségben kerülnek a villamosvasutakhoz, akik a vasúti ügyek kiemelt szakértőjét: Horváth József tanácsost, valamint Vallinyi műszaki főtanácsost magukkal vinnék oda. Till tanácsnoknak a vasúthoz való átmenetle az azonban kétséges volt, mert Wolffék pártja ezt nem helyesli és őt továbbra is a közlekedési ügyosztály élén óhajtja. Annál érdekesebb Csilléry sógorának, Sántha Dénes tanácsnoknak a villamosvasutaknál leendő elhelyezése. Sántha tanácsnok a katonai és illetőségi ügyosztály vezetője, akit a polgármester nemrégén hosszabb szabadságra küldött. Akkor úgy volt, hogy a tanácsnok nyugdíjazását kéri, de két hét előtt ismét megjelent hivatalában. Most azután mégis nyugdíjba megy és kárpótlásul irodaigazgatói állást kap a villamosvasutánál. Az üldözösek városházi politikáját különben a villamosnál is folytatni akarják és már arról beszélnek, hogy a városi urak a nekik nem tetsző vagy rendezetlen felekezeti alkalmazottakat el fogják boesátani. Ez azonban nem lesz valami könnyű dolog, mert a villamos alkalmazottjaira nézve a vasúti pragmatika az irányadó és őket csak fegyelmi vétségért, vagy üzembredekítő esetén lehet a szolgálatból elbocsátani.

Bánffy külügyminiszter november elején Budapesten lesz. Gróf Bánffy Miklós külügyminiszter a genfi konferencia után, ahol tudvalevőleg Magyarországot fölvetették a Népszövetségbe, rövid tartózkodásra Párisba utazott és innen betegesen érkezett haza Budapestre. Bánffy Miklós nem erős és edzett fizikum és a genfi népszövetségi ügyekkel kapcsolatos fáradságok valóban megviselték. Budapesten csupán egy-kétszer volt bent a hivatalában és a lakásán referáltatta magának a külügyminiszterium folyó ügyeit. Végül is, miután állapota nem javult, barátai és orvosai tanácsára az ausztriai Purkersdorf-szanatóriumban keresett üdülést. Bánffy elutazásával kapcsolatosan különböző hírek keltek szárnyra, amelyek a külügyminiszter betegségével foglalkoztak. A Reggel e hírekre vonatkozólag illetékes helyről a következő információt kapta:

Gróf Bánffy Miklós már Genbe is kimerülve és tárcája gondjaitól agyoncsigázva indult el. A genfi tárgyalások, szónoklatok, társadalmi kötelezettségek még jobban megviselték a külügyminisztert, úgy hogy Párisból, ahol hosszabb időt akart tölteni, hogy francia államférfiakkal is érintkezést keressen, egyik óráról a másikra hazautazott. Itthon az állapota nem javult és ezért orvosai kétheti teljes elvonulást és zavartalan pihenést ajánlottak sürgősen a külügyminiszternek. Bánffy

December elsején életbe lép a fölemelt vasuti tarifa

(A Reggel tudósítójától.) Néhány hét óta egymás után jelennek meg különböző nyilatkozatok, amelyek az államvasutak közeli tarifaemelésének cáfolásával foglalkoznak. A cáfolatok nem fődik a valóságot. Az államvasutak tarifaemelése annyira bevégett tény, hogy a hét első felében a minisztertanács elé kerülnek a benyújtott javaslatok. A Máv. igazgatóságának illetékes osztálya három javaslatot nyújtott be a kereskedelmi, illetőleg a pénzügyi kormányknak, amelyek szerint elkerülhetetlen a szállítási illetékek újabb emelése. A munkabérek és a nyersanyagok az utolsó hónapok alatt rendkívül nagy mértékben emelkedtek, úgy hogy a mostani díjtelek mellett kiadásainak csak elenyészően kis részét tudja fődözni a Máv.

Az egyik javaslat szerint a kocsiakománnyonkénti árak szállítása 50—60%-kal drágulna, míg a kisebb mennyiségű darabárakat 70—75%-kal magasabb árért szállítaná a vasut. Nagymértékben fognak emelkedni a gyorsárúként fődadott élelmiszerek szállítási díjtelei, ame-

lyeknek tarifáit 100%-kal emelik. A szén szállítási illetéke csak 30%-kal lesz magasabb. Egy másik terv szerint, külön díjszabási osztályt létesítenének a luxuscikkekre. Ezeket az árakat tetemesen meg fogja drágítani az új tarifa, mert valószínűen 200%-nál is magasabb illetéket fognak megállapítani.

A kormány azzal védi a tarifamelest, hogy a Máv. még így is a legolcsóbb egész Közép-Európában. Október hónap folyamán az összes szomszéd államok tarifáit fölemelték, csupán a Csehszlovák köztársaság, az, amely fokozatosan lejjebb és lejjebb szállítja az illetékeket, a cseh korona emelkedésének arányában.

A Máv. igazgatóságában egyidejűen javaslatokat dolgoznak ki a személyszállítási tarifák emelésére vonatkozóan is. A tervek szerint az első osztályú jegyek tetemesen megdrágulnának, amíg a harmadosztályú utasai alig 20—25%-kal fizetnének többet, mint eddig.

A megdrágított tarifa valószínűen már december elsején életbe is lép.

Másfél napig rendőri őrizetben tartották a Liberté-bár tulajdonosát

(A Reggel tudósítójától.) Pénteken reggel 8 órakor a Zrínyi-utcai főkapitányságra két detektív elállította Bernáth Miklós, a Liberté-bár volt tulajdonosát, akinek jelenleg nagy esokoládégyára van a Rózsa-utcaiban. Az előállításra két bünvádi följelentés adott okot. Az első bünvádi följelentést Demény József, a Budapesti Kereskedők és Iparosok Bankjának igazgatója tette Bernáth Miklós ellen és azzal vádolja meg a Liberté-bár egykori tulajdonosát, hogy 800.000 korona értékig megkárosította egy közös üzleti társulással. Ugyanebben az időben hasonló följelentést adott be Bernáth ellen Kövály Manó kereskedő, aki rendőri uton szintén 800.000 koronát követelt a bártulajdonoson.

A följelentések szerint Bernáthtal egy Kövály, mint Demény közösen egy élelmiszerüzletet bonyolítottak le, amelyekből differenciák támadtak a három üzletember között. A differenciákat Demény és Kövály úgy akarták kiegyenlíteni, hogy család, valamint sikkasztás és hűtlen kezelés címén bünvádi följelentést tettek üzlettársuk ellen. A följelentésekben súlyos kitételekkel gyanúsították meg Bernáth Miklóst, úgy, hogy a rendőrség a vádak alapján azonnal előállította a bártulajdonost. Péntek reggeltől szombat délig a rendőrség őrizetében tartották Bernáthot, aki ügyvédje, dr. Vécsey Marcell után a bizonyítékok egész sorát mutatta be szombat délelőttre. Szombaton délben, másfél napig rendőri őrizet után elengedték a főkapitányságról Bernáth Miklóst. Az előállítás és őrizetben tartás kincs föltűnést keltett, mert Bernáth neve nem ismeretlen Budapest életében és szokatlan az, hogy polgári jellegű éiszámolások miatt másfél napig a rendőrség őrizetben tartson bárkit is.

grófa nagyon jó hatással volt purkersdorfi üdülésre, úgy hogy már 8—10 nap múlva visszatér Budapestre, hogy átvegye hivatalát. Purkersdorfban többek között Daruváry igazságügyminiszter is meglátogatta.

A reformáció emlékünnepe. Az evangélikus egyház a reformáció emlékünnepe az idei évben a szokottnál impozánsabb keretek között üli meg. Az emlékünnepek sorozata má. vasárnap megkezdődött, amikor délután 15 órakor a Deák-terti iskola dísztermében a Konf. máltek Egyesülete tartotta meg ünnepi gyűlést. Ezen a gyűlésen megjelent Raffay Sándor evangélikus püspök, Langraf László államtitkár s az evangélikus egyház számos kitünősége. Az ünnepség szoltárenekkel kezdődött, amely után dr. Csengődy László evangélikus lelkész üdvözölte a reformáció ünnepén megjelent evangélikus ifjúságot.

Szénhiány miatt korlátozzák a Máv. forgalmát. Az egyre erősebben érezhető szénhiány miatt a kereskedelmi miniszteriumban már a vasúti forgalom csökkentéséről tanácskoznak. Ha a szénhelyzet nem javul, úgy kevesebb vonatjáratot fognak beállítani a Máv. vonalán.

Berlin, amikor a dollár 4500! Berlinből jelentti A Reggel levelezője: Erdemes pár szót szólni egy haladni látszó óriásról, még akkor is, ha a haldoklása hasonlít egy törpe haldoklásához. A déli lapokat ugyanolyan mohón kapkodják szét, mint régebben a pesti utcák sarkokon, hiszen a legnagyobb politikai szenzáció, vagy rablógylkosság erejénél is jobban hat ez a pokoli mondat: Newyorki kifizetés: 4500! A Dollár! Egész Európa helyzetét ki lehet fejteni ezzel: A dollár uralma. Amint egykor a Niebelungok sokasága Alberich kincse alatt, úgy görnyed ma egész Európa a dollár hatalma alatt. És a németek érzik ezt. Talán a legjobban! És a Niebelungok sötét gyűlöletével

Bud miniszter a kartelek-ről és a monopóliumokról

Nem szünteti meg a karteleket, de ellen-sége a magánmonopóliumoknak

(A Reggel tudósítójától.) Bud János közlekedési miniszter, a drágaság két jelentős okáról, a kartelekről és a magánmonopóliumokról a következőkben volt szíves nyilatkozni:

— Mint minden kérdést, ezt is iparkodom a legteljesebb tárgyilagossággal megítélni. Könnyű dolog volna arra a szélsőséges álláspontra helyezkedni, hogy a karteleket és hasonló alakulásokat egyszerűen be kell szüntetni. Ez a szélsőség gazdasági lehetetlenség. A kartelek a mai gazdasági életnek kialakult szervezeti formái, amelyek annak idején azért jöttek létre, hogy a természetben bizonyos rend teremtsék. Aki azonban a kartelek működését a normális időkben is figyelemmel kísérte, észrevehette, hogy a kartelek e hatáskörüket nem egyszer túllépték és az alakulásokat a fogyasztók hátrányára befolyásolták. Ma, amikor az árkérdés tényleg minden érdeklődés középpontjában áll, elengedhetetlen föltételnek tartom, hogy a kormány keresse ebben az irányban is mindazokat az eszközöket és módokat, amelyek a kartelek visszaéléseinek és kinövéseinek gátat vehetnek.

— Mi a véleménye Excellenciádnak a magánmonopóliumokról?

— Ami a magánmonopóliumokat illeti, eddig is mindig hangsúlyoztam, hogy én minden ilyen irányzatnak ellensége vagyok. Ezt az elvet a magam hatáskörén belül a legteljesebb energiával ezentul is érvényesíteni fogom.

gyűlölik a dollárt, gyűlölik az idegent. Csak-hogy! Csak-hogy a 4500-as dollár ellenére is alig tudsz végigmenni a Friedrichstrassén, ahol földalattit építenek, a másfél millió idegen (nem túlzás!) szipolyozása ellenére is tizenhatemeletes üzletpalotákat építenek a Spree partján és lépten-nyomon épülő ház és Berlin körül lépten-nyomon épülő gyár. És nemcsak Berlin, Hamburg is épül és minden épül... A németeket elkábította ugyan, de nem temette el a márka lavinaszere zuhanása. Az utolsó héten a dollárhousse 25% volt, ezzel szemben az ipari értékek piacán 32%-al emelkedtek az értékpapírok. Amíg a bécsi korona és lengyel márka kialakása helyi katasztrófa volt, addig a márka haldoklása átreszket az egész világon. Napkelet és napnyugat minden sibere itt tanúzik, persze, hozzászámítva azt a magyar-lengyel-osztrák csürhét, amely Béceset legelte le és most itt szimatol, mint a görény a galambduc körül. Az utolsó hónapban külföldiek (sok budapesti is) több mint tízezer házat, hétezernél több beépítetlen telket, tizenkilenczret meghaladó Berlin területéhez már nem is tartozó ingallant vásároltak össze. A birodalmi kereskedelmi miniszteriumban A Reggel levelezője azt a választ kapta ez ügyben bejelentett kérdésére, hogy rövidesen ki fog derülni: a külföldi spekulánsok nem vásároltak olyan olcsón, mint ahogy ők azt mai napig joggal kihették. (R. J.)

Fázni fog a télen!

Ha nem veszed meg a Frandor előtűtőkölyhát, mely-lyel nagy a tüzelőanyagmegtakarítás. Kapható: Andrásy-ut 62. Telefon: 38-69 és minden jobb vaskereskedésben.

Anarchia ebben az országban többé nem lesz!

A kormányzó beszéde Salgótarjánban

(Salgótarján, október 29. — *A Reggel tudósítójától.*) Vasárnap reggel 7 órakor futott be a Hímnusz hangjai mellett a salgótarjáni Főter-állomásra a kormányzó különvonata. A jelentések fogadása után a kormányzót a hatóságok és küldöttségek üdvözlétek lelkes beszédekben, köztük a bányászruhába öltözött *szociáldemokrata munkások nevében Gurszky István* bányamunkás. A kormányzó az üdvözlésekre így válaszolt:

— Ma az egyetlen és legfőbb cél, amelyért mindenkinek vállatvetve küzdenie kell, az ország talpraállítása. Csak erős, egységes nemzet állhatja meg helyét a mai nehéz, szenvedésteljes időkben. Ha számra kevesen is, de szívben, lélekben egyek vagyunk, akkor kétségtelen, hogy felvirrad a mi napunk. Hitem és meggyőződésem, hogy belátható időben jobb napoknak nézünk elébe, de ehhez kell, hogy *rend és nyugalom legyen az országban. Csak rosszakarat és kishítség tagadhatja haladásunkat a konszolidáció terén.* Az egyik olyan bűn, mint a másik. Ha a gyógyulás, különösen gazdasági téren még nem haladt annyira, amint azt mindannyian szeretnők, ne feledjük el, hogy ezek a nehézségek nem szorítottak országunkra, hanem a világgazdaság rendjének az évekig tartó háború által fölidézett zavarából fojnak és orvosolásuk éppen ezért csak a világgazdaság rendjének fokozatos helyreállításától várható. Birelem és önfegyelem, kitartás és megfeszített munka segítenek át a mai nehéz helyzetben, valamint áldozatkészség a tehetősebbek részéről azokkal szemben, akik inséget szenvednek. Az eddigi eredmények biztató reményt nyújtanak arra, hogy a fölvilágosított országos inségenyhítási akcióval a közelgő télen átszűrhetjük azokat, akik önhibájukon kívül aggódva néznek annak elébe.

— *Anarchia ebben az országban többé nem lesz!* És ha volnának még olyanok, akik teryeiket erre építik, azok legyenek tisztában azzal, hogy szemben fogják találni magukkal az államhatáron kérlelhetetlen erőjét és a hazáját szerető magyarság érefalát. Gyöngeség a fölvirágzó törökvésekkel szemben a legnagyobb bűn.

— A munkásokhoz akarok még külön néhány szót intézni. Különös örömmel hallottam mindkét szónokuk részéről a hazaszeretet hangzatosát. Legyenek meggyőződve, hogy *nincsen ebben az országban szőmoitevő tényező, aki az önök munkáját meg ne becsülné, sorsukat szíven ne viselné.* Hogy a munkás igyekszik a maga és családjá megélhetését biztosítani és ezért a törvény korlátai között küzd, természetes. De az ország talpraállításának nagy érdeke, hogy az ország súlyos helyzetével szemben önként is megértést követel. *Azért, mert mindent, amit jogosnak és méltányosnak vélnék, egyszerre egy csapásra megvalósítani nem lehet, a termelő munkának egy percére sem szabad megakadnia.* Ha egy ponton megáll a munka, az végzetes lehet az egész országra és tönkretesz a konszolidáció eddig elért eredményeit. Felelősége tudatában lévő kormány ezt nem engedheti meg, már csak a munkásság érdekében sem, mert végeredményben a munkások vállalják kárát egyesek hatalmi törekvései miatt. A munka szent és a legnagyobb bűn munkájukban megakadályozni azokat, akik dolgozni akarnak. A kormány gondoskodni fog, mert gondoskodnia kell, hogy ez meg ne történhessen.

A kormányzó 9 óra 40 perckor visszahajtatott a pályaudvarra és folytatta útját Balassagyarmat felé.

(Balassagyarmat, október 29. — *A Reggel tudósítójától.*) A kormányzó különvonata Salgótarján felől érkezve, utközben két helyen rövid ideig tartózkodott. Acsaerdőfürdő állomáson Prónay Dezső báró földbirtokos üdvözölte. A kormányzó kijelentette, hogy meggyőződése, hogy ötven vagy száz év múlva unokáink azt fogják mondani, hogy szerencse volt a magyar fajra az, hogy keresztülgázolt ezeken a szerencsétlenségeken. Ha mindenki becsülettel teljesíti kötelességét ott, ahová a sors állította, akkor nem lehet kételkedni abban, hogy rövid időn belül ott leszünk, ahol lenni akarunk.

Délután 2 óra 20 perckor érkezett meg a kormányzó kíséretével együtt Balassagyarmatra. Ez alkalommal a föllobogózt és földszített pályaudvaron díszes és előkelő közönség jelent meg a kormányzó fogadtatására. A kormányzó egyszerű szavakkal köszönte meg az üdvözléseket.

Délután 3 órakor kezdődött az 1919. január 29-iki esch kivételével alkalmával elesettek emléktáblájának leleplezési ünnepélye. Huszár Aladár nyugalmazott főispán mondott beszédet. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a kormányzó a következő szavakkal adott engedélyt az emléktábla leleplezésére:

— Azok, akikről e tábla szólni fog, igaz magyarok voltak, mert forrón szerették hazájukat és hősek voltak, mert hazaszeretettüknek életüket is földozták. Halálból emlékek előtt ma

egy nemzet tisztelete és emléküket egy város zárja mindörökké hálás szívbe.

Hat órakor a vármegyeház kistermében a különböző egyházi és társadalmi kulturális egyesületek és hatóságok tisztelegését fogadta a kormányzó. Az üdvözlésekre a következő beszéddel válaszolt:

— Itt, ugye érzem, tudatában vannak annak, mit kíván a haza fiaitól. Itt önfeláldozóan teljesítették kötelességüket a multban és ma is azt az erényt gyakorolják, amelyre ma leginkább szükség van: az összetartást. *Amint az itteni vallásfelekezeti példás egyetértése mutatja, le tudjuk vetni a széthuzás régi hibáját.* Azt kívánom, hogy ez a nemes példa találjon termékeny talajra az egész országban. Terjedjen el minden társadalmi rétegben, minden vallásfelekezet hívői között az az önökben élő tudat, hogy egymásra vagyunk utalva, hogy egymásra kell találnunk. *Csak, ha mellőzünk minden viszályt, ha összeforruk a haza szeretetében, ha egyek vagyunk a nemes munkában, csak akkor teljesíthetjük azt a nemes földadatot, amelyet a gondviselés e súlyos időkben a nemzet jövőjének biztosítására reánk bízott.*

A kormányzó választát lelkes éljenzéssel fogadták. Este 8 órakor a vármegye dísztermében 300 terítékes ebéd volt.

Leleplezték a kiskunfélegyházi Petőfi-szobrot

(Szeged, október 29.) Ma délelőtt leleplezték le Kiskunfélegyházán Petőfi Sándornak Segesvárról megmetszett éreszobrát. A leleplezési ünnepély délelőtt kezdődött a Hímnusz hangjai mellett, nagyszámu közönség jelenlétében. Az ünnepi beszédet *Pakots József* képviselő, a Petőfi-Társaság tagja, fölvosta Petőfi című irodalmi forradalmár méltaita, *Jakab Odón*, a Petőfi-Társaság tagja fölvosta Petőfi című nagyhatású költeményét. *Holló Béla* polgármester a város nevében átvette a szobrot és talapatára helyezte Kiskunfélegyháza közönségének koszorúját. Majd a törvényhatóság nevében helyezték el koszorút. Hasonlóképpen Szentés, Kiskunhalas, Újpest függetlenségi pártjának küldöttségei. Az ünnepség a Szózat elnevelésével ért véget.

Két órakor a Korona-szálló dísztermében bankett volt, amelyen *Holló Béla* polgármester, *Pakots József* és *Horváth Zoltán* nemzetgyűlési képviselő mondtak pohárköszöntőket.

A főkapitány megvonta az Ausztria-kávéház korlátlan záróóráját

(*A Reggel tudósítójától.*) Néhány héttel ezelőtt a Magyarországi Artisták Egyesülete engedélyt kapott a főkapitánytól, hogy az artisták munkájuk végeztével, záróra után az Andrassy-ut és Nagymező-utca sarkán levő Ausztria-kávéházban összejöhessenek. A korlátlan záróraengedélynek hamarosan híre futott és a kávéház záróra után valószínűs ostromnak volt kitéve azok részéről, akik nem voltak ugyan tagjai az artistaegyesületnek, de mindenáron tovább akartak dáródni 2 óra után is. Az artistaegyesület vezetősége rendkívül szigoruan kezelte az engedély ügyét, a kávéház bejáratánál egy választmányi tag igazoltatta a bemenni akarókat és aki igazolványát nem tudta fölmutatni, azt nem engedték be. A kávé azonban, visszaélve az engedéllyel, a hátulso kapun egész társaságokat engedett be a kávéházba, akik azután külön szobákban hajnalig tivornyáztak.

Miután azonban az ügyeletes rendőrtisztviselők és detektívek is ide tértek be éjfél után érkezni és kissé megpihenni, a turpisság hamar kiszült, a kávést följelentették és a főkapitány vasárnap délelőtt megvonta az Ausztria-kávéház korlátlan záróraengedélyét, ma már tehát az Ausztriának is 2 órakor kell csuknia.

Sokkal előnyösebb volna, ha a hatóság szolid üzletknek adna zárórameghosszabbítási engedélyt, ahol az éjjel dolgozó emberek, hírlapírók, nyomdászok, artisták valóban pihenhetnek munkájuk után, mert azok a kis kávéházak, amelyek a Horthy-akcióra betenként kétszer kérnek és kapnak zárórameghosszabbítási engedélyt, a legvadabb tivornyáknak színhelyei.

Club-Garage

1. IX. Köztelék-utca 4. Tel. 135-63 és J. 139-76.
2. IV. Mária Valéria-u. 3. Tel. 189-25
3. VII. Kertész-u. 42-44 (építés alatt)

Garage elszámláló boxokkal. Javítóműhely.

Bérrautókat éjjel-nappal.

Siesta szanatórium

Budapest legszebb klimatikus helyén. Diétás kezelés. Modern központi fűtés. Vizgyógyintézet bejárók részére is

Budapest I, Ráth György-utca 5. szám a Déli vasúti villamosmegállótól 1 perc. Telefon 118-87

Eredeti párisi modellek

Kosztümök, ruhák, szőrmék és köpenyek. Dus választék szövetek- és selymekben!

HAUTNER-SZALON IV. Váci-utca 17. Telefon: 159-52

HOZOTT ANYAGBÓL

IS KÉSZIT ELSŐRENDŰ FÉRFIINGET

FEHERNEMESZALON, VIII. RÖKK SZILÁRD-U. 19. II. EMELET 18. — TELEFONSZÁM: JOZSEF 34-42.

Aranyat 825-1600-ig, ezüstöt 800-1000-ig

Rézhírsőket 40.000-300.000 K-ig vesz! Központi Ékszerbevitő VIII. József-körút 17. szám. Telefonszám 61

Akar Ön pénzt megtakarítani?

nézze meg **KELLER** kész férfiruhanagyáruházt! Károly-körút 24, földem. Fleischmann-áruház fölött.

HAMISFOGAT aranyat, ezüstöt, platínát, ékszerrel az összes hirdetett árnál drágábban veszek **Pretsch Vilmos, Reichenbiller-39. szám, egyévi jótállás mellett.**

RÉGI MŰFOGAT platínát és ékszerrel drágán veszek. Gross Antal József-körút 23. földem

Óriási árakat fizetek használt férfiruhákért Berger Béla, Károly-körút 5, I. Telefon: József 115-57

Női divatujdonságok legolcsóbban beszerezhetők **Elsnernél**

IV. Koronaherceg-u. 10. VII. Rákóczi-ut 52. IV. Calvin-tér. II. Fő-utca 52.

AUDI AUTOMOBILOK VEZÉRKÉPVISELET REIMAN, V. VOROSMARTY (GIZELLA)-TER 3. TELEFON: 148-77 és 141-08

Erzsébet Sósfürdő Budapest-Kelenföld. Egész télen át nyitva, villamosközlekedés a fürdőig. Központi gőzfűtéssel, fürdők és gyógyszálló, kitűnő konyha. Fürdők naponta 10-3-ig nyitva. — Mérsékelt szobaárak. — Telefon: József 81-75 és 81-74

Andrássy-ut 25. sz. **FAUN** Andrássy-ut 25. sz. (Operapince-étterem.)

Ma, hétfőn új műsor! ** **IDESÜSS.**

Énekes-táncos mókaszorozat. Írta: Mihály István. — A zenét írta: Grósz Alfréd.

A MŰSOR KEZDETE 9 ÓRAKOR.

Parisien Grill

a Blaha Lujza Színház épületében VI, Szerecsen-u. 35. Telefon: 120-77.

A szenzációs novemberi nagy műsor keretében továbbra is föllépnek:

The Negro Harmonie Four and Aboie Mitschell világhírű néger énekesek.

Thyodont-fogpép üdül és tisztít

HIREK

Mr. Bette tárgyal

a villamosvasutak bérbeviteléről

Till tanácsnokot nem engedik a villamoshoz, de Csilléry sógora irodaigazgató lesz

(A Reggel tudósítójától.) Mr. Bette az az előkelő idegen, akinek megjelenését a főváros vezetői oly epedve várták. Mr. Bette, a belga vasúti törzst igazgatója ismét Budapesten van és világszerte ösmert vendégszeretelünk azt parancsolja, hogy őt körünkben meleg szeretettel üdvözöljük. Üdvözöljük nemcsak a magunk, hanem Sipőcz, Wolff, Csilléry, Bieher, sőt még Poser exkallauz és Zilahi-Kiss Lajos, a mézárók pánsák és patronusa nevében is.

Bette ur már két hónappal ezelőtt itt járt és a belga vasúti törzst megbízásából érdeklődött a villamosvasutak bérbevitelére iránt. A főváros potentátjait ezuttal nem érdekelte Mr. Bette keresztlevele. A legnagyobb előzékenységgel kalauzolták napokon, sőt éjszakákon keresztül a villamosvasutak áramfejlesztő telepén, koesiszinjében, pályabestein és föltárták neki összes üzleti titkaikat. Mr. Bette alaposan tanulmányozta a villamosvasutak helyzetét és adatokkal fölszerelve visszautazott hazájába. Onnan udvarias levélben arról értesítette Sipőcz polgármestert, hogy társasága október hónap folyamán konkrét ajánlatot tesz a vasutak bérbevitelére. Mr. Bette beváltotta ígértét és az elmúlt héten ismét fővárosunkba érkezett, napok óta tárgyal az Egyesített Villamos Vasutakkal, illetőleg a főváros ottani megbízottjaival. A városházán komolyan veszik a belgák érdeklődését és nagyon örülnek a külföldi vendégnek, mert ők is várják, hogy ki-huzza őket a bajból. A város ugyanis a mai gazdasági viszonyok és háztartásának súlyos helyzete mellett teljesen képtelen volna a vasutakat saját kezelésben vezetni. Minthogy azonban nem egészen biztos, hogy a belga érdeklődéssel meg tudnak egyezni, kényszerhelyzetükben megtesznek minden intézkedést a házi kezelésre is.

Természetesen első és legfontosabb feladatuknak tartják a személyek elhelyezkedését. Ugy volt, hogy a városi tisztviselők közül Rényi alpolgármester elnökgazgatói, Till tanácsnok ügyvezetőigazgatói minőségben kerülnek a villamosvasutakhoz, akik a vasúti ügyek kitünő szakértőjét: Horváth József tanácsost, valamint Vallinyi műszaki főtanácsost magukkal vinnék oda. Till tanácsnoknak a vasúthoz való átmenetele azonban kétségessé vált, mert Wolffék pártja ezt nem helyesli és őt továbbra is a közlekedési ügyosztály élén óhajta. Annál érdekesebb Csilléry sógorának, Sántha Dénes tanácsnoknak a villamosvasutaknál leendő elhelyezése. Sántha tanácsnok a katonai és illetőségi ügyosztály vezetője, akit a polgármester nemrég hosszabb szabadságra küldött. Akkor úgy volt, hogy a tanácsnok nyugdíjazását kéri, de két hét előtt ismét megjelent hivatalában. Most azután mégis nyugdíjba megy és kárpótlásul irodaigazgatói állást kap a villamosvasutánál. Az üldözések városházi politikáját különben a villamosnál is folytatni akarják és már arról beszélnek, hogy a városi urak a nekik nem tetsző vagy rendezetlen felekezeti alkalmazottakat el fogják bocsátani. Ez azonban nem lesz valami könnyű dolog, mert a villamos alkalmazottjaira nézve a vasúti pragmatika az irányadó és őket csak fegyelmi vétségért, vagy üzemredukeció esetén lehet a szolgálatból kibocsátani.

Bánffy külügyminiszter november elején Budapesten lesz. Gróf Bánffy Miklós külügyminiszter a genfi konferencia után, ahol tudvalevőleg Magyarországot fölvetették a Népszövetségbe, rövid tartózkodásra Párisba utazott és innen betegesen érkezett haza Budapestre. Bánffy Miklós nem erős és edzett fizikum és a genfi népszövetségi ügyekkel kapcsolatos fáradságnak valóban megviselték. Budapesten csupán egy-kétszer volt bent a hivatalában és a lakásán referáltatta magának a külügyminiszterium folyó ügyeit. Végül is, miután állapota nem javult, barátai és orvosai tanácsára az ausztriai Purkersdorf-szanatóriumban keresett üdülést. Bánffy elutazásával kapcsolatosan különböző hírek keltek szárnyra, amelyek a külügyminiszter betegségével foglalkoztak. A Reggel e hírekre vonatkozólag illetékes helyről a következő információt kapta:

Gróf Bánffy Miklós már Genfben is kimerülte és tárcája gondjaitól agyoncsigázva indult el. A genfi tárgyalások, szónoklatok, társadalmi kötelezettségek még jobban megviselték a külügyminisztert, úgy hogy Párisból, ahol hosszabb időt akart tölteni, hogy francia államférfakkal is érintkezést keressen, egyik órától a másikra hazautazott. Itthon az állapota nem javult és ezért orvosai kétheti teljes elvonulást és zavartalan pihenést ajánlottak sűrűn a külügyminiszternek. Bánffy

December elsején életbe lép a fölemelt vasúti tarifa

(A Reggel tudósítójától.) Néhány hét óta egymás után jelennek meg különböző nyilatkozatok, amelyek az államvasutak közeli tarifaemelésének cáfolásával foglalkoznak. A cáfolatok nem fődik a valóságot. Az államvasutak tarifaemelése annyira bevezetett tény, hogy a hét első felében a minisztertanács elé kerülnek a benyújtott javaslatok. A Máv. igazgatóságának illetékes osztálya három javaslatot nyújtott be a kereskedelmi, illetőleg a pénzügyi kormányzatnak, amelyek szerint elkerülhetetlen a szállítási illetékek újabb emelése. A munkabérek és a nyersanyagok az utolsó hónapok alatt rendkívül nagy mértékben emelkedtek, úgy hogy a mostani díjtételek mellett kiadásainak csak elenyészően kis részét tudja földözni a Máv.

Az egyik javaslat szerint a kocsirakományokénti árak szállítása 50-60%-kal drágulna, míg a kisebb mennyiségű darabárakat 70-75%-kal magasabb árértékű szállítaná a vasut. Nagymértékben fognak emelkedni a gyorsáraként föladott élelmiszerek szállítási díjtételei, ame-

lyeknek tarifáit 100%-kal emelik. A szén szállítási illetéke csak 30%-kal lesz magasabb. Egy másik terv szerint, külön díjszabási osztályt létesítenének a luxuscikkekre. Ezeket az árakat tetemesen meg fogja drágítani az új tarifa, mert valószínűen 200%-nál is magasabb illetéket fognak megállapítani.

A kormány azzal védi a tarifamelést, hogy a Máv. még így is a legolcsóbb egész Közép-Európában. Október hónap folyamán az összes szomszéd államok tarifáit fölemelték, csupán a Csehszlovák köztársaság az, amely fokozatosan lejjebb és lejjebb szállítja az illetékeket, a cseh korona emelkedésének arányában.

A Máv. igazgatóságában egyidejűen javaslatokat dolgoznak ki a személyszállítási tarifák emelésére vonatkozóan is. A tervek szerint az első osztályú jegyek tetemesen megdrágulnának, amíg a harmadosztály utasai alig 20-25%-kal fizetnének többet, mint addig.

A megdrágított tarifa valószínűen már december elsején életbe is lép.

Másfél napig rendőri őrizetben tartották a Liberté-bár tulajdonosát

(A Reggel tudósítójától.) Pénteken reggel 8 órakor a Zrínyi-utcai főkapitányságra két detektív elállította Bernáth Miklós, a Liberté-bár volt tulajdonosát, akinek jelenleg nagy esokoladégyára van a Rózsa-utcában. Az előállításra két bünvádi följelentés adott okot. Az első bünvádi följelentést Demény József, a Budapesti Kereskedők és Iparosok Bankjának igazgatója tette Bernáth Miklós ellen és azzal vádolja meg a Liberté-bár egykori tulajdonosát, hogy 800.000 korona értékű megkárosította egy közös üzleti társuláson. Ugyanebben az időben hasonló följelentést adott be Bernáth ellen Kőváry Manó kereskedő, aki rendőri uton szintén 800.000 koronát követelt a bártulajdonoson.

A följelentések szerint Bernáthtal egy Kőváry, mint Demény közösen egy élelmiszerüzletet bonyolítottak le, amelyekből differenciák támadtak a három üzletember között. A differenciákat Demény és Kőváry úgy akarták kiegyenlíteni, hogy esalás, valamint sikerkasztás és hűtlen kezelés címén bünvádi följelentést tettek üzlettársuk ellen. A följelentésekben súlyos kitételekkel gyanusították meg Bernáth Miklóst, úgy hogy a rendőség a vádak alapján azonnal előállította a bártulajdonost. Péntek reggeltől szombat délig a rendőség őrizetben tartották Bernáthot, aki ügyvédje, dr. Vécsey Marcell útján a bizonyítékok egész sorát mutatta be szombat délelőttre. Szombaton délben, másfél napi rendőri őrizet után elengedték a főkapitányságról Bernáth Miklóst. Az előállítás és őrizetben tartás kincs föltűnést keltett, mert Bernáth neve nem ismeretlen Budapest életében és szokatlan az, hogy polgári jellegű elszámolás miatt másfél napig a rendőség őrizetben tartson bárkit is.

grófra nagyon jó hatással volt purkersdorfi üdülése, úgy hogy már 8-10 nap múlva visszatér Budapestre, hogy átvegye hivatalát. Purkersdorfból többek között Daruváry igazságügyminiszter is meglátogatta.

A reformáció emlékünnepé. Az evangélikus egyház a reformáció emlékünnepét az idei évben a szokottnál impozánsabb keretek között üli meg. Az emlékünnepségek sorozata már vasárnap megkezdődött, amikor délután 5 órakor a Deák-terti iskola dísztermében a Konfr-máltak Egyesülete tartotta meg ünnepi gyűlését. Ezen a gyűlésen megjelent Raffay Sándor evangélikus püspök, Langraf László államtitkár s az evangélikus egyház számos kitünősége. Az ünnepség zoltáreklással kezdődött, amely után dr. Csengődy László evangélikus lelkész üdvözölte a reformáció ünnepén megjelent evangélikus ifjúságot.

Szénhiány miatt korlátozzák a Máv. forgalmát. Az egyre erősebben érezhető szénhiány miatt a kereskedelmi miniszteriumban már a vasúti forgalom csökkentéséről tanácskoznak. Ha a szénhelyzet nem javul, úgy kevesebb vonatjáratot fognak beállítani a Máv. vonalán.

Berlin, amikor a dollár 4500! Berlinből jelentti A Reggel levelezője: Erdemes pár szót szólni egy haladói látszó óriásról, még akkor is, ha a haldoklása hasonlít egy törpe haldoklásához. A déli lapokat ugyanolyan mohón kapkodják szét, mint régebben a pesti utcakapokokon, hiszen a legnagyobb politikai szenzáció, vagy rablógyilkosság erejénél is jobban hat ez a pokoli mondat: Newyorki kifzetés: 4500! A Dollár! Egész Európa helyzetét ki lehet fejteni ezzel: A dollár uralma. Amint egykor a Niebelungok sokasága Alberich kincse alatt, úgy görnyed ma egész Európa a dollár hatalma alatt. És a németek érzik ezt. Talán a legjobban! És a Niebelungok sötét gyűlöletével

Bud miniszter a karfelekről és a monopóliumokról

Nem szünteti meg a karfeleket, de ellensége a magánmonopóliumoknak

(A Reggel tudósítójától.) Bud János közlekedési miniszter, a drágaság két jelentős okáról, a karfelekről és a magánmonopóliumokról a következőkben volt szíves nyilatkozni:

Mint minden kérdést, ezt is iparkodom a legteljesebb tárgyilagossággal megítélni. Könnyű dolog volna arra a szélsőséges álláspontra helyezkedni, hogy a karfeleket és hasonló alakulásokat egyszerűen be kell szüntetni. Ez a szélsőség gazdasági lehetetlenség. A karfelek a mai gazdasági életnek kialakult szervezeti formái, amelyek annak idején azért jöttek létre, hogy a termelésben bizonyos rend teremtsék. Aki azonban a karfelek működését a normális időkben is figyelemmel kísérte, észrevehette, hogy a karfelek e hatáskörüket nem egyszer túllépték és az árakulások a fogyasztók hátrányára befolyásolták. Ma, amikor az árkérdés tényleg minden érdeklődés középpontjában áll, elengedhetetlen föltétlen tartom, hogy a kormány keresse ebben az irányban is mindazokat az eszközöket és módokat, amelyek a karfelek visszaéléseinek és kinövésének gátat vehetnek.

Mi a véleménye Excellenciának a magánmonopóliumokról?

Ami a magánmonopóliumokat illeti, eddig is mindig hangsúlyoztam, hogy én minden ilyen irányzatnak ellensége vagyok. Ezt az elvet a magam hatáskörén belül a legteljesebb energiával ezentúl is érvényesíteni fogom.

gyűlölik a dollárt, gyűlölik az idegent. Csak-hogy! Csak-hogy a 4500-as dollár ellenére is alig tudsz végigmenni a Friedrichstrassén, ahol földalattit építenek, a másfél millió idegen (nem túlzás!) szipolyozása ellenére is tizenhatemeletes üzletpalotákat építenek a Spree partján és lépten-nyomon épülő ház és Berlin körül lépten-nyomon épülő gyár. És nemcsak Berlin, Hamburg is épül és minden épül... A németeket elkábitotta ugyan, de nem temette el a márka lavinaszerű zuhanása. Az utolsó héten a dollárhause 25% volt, ezzel szemben az ipari értékek piacán 32%-al emelkedtek az értékpapírok. Amíg a bécsi korona és lengyel márka kialvása helyi katasztrófa volt, addig a márka haldoklása átreszket az egész világon. Napkelet és napnyugat minden siberi itt tanyázik, per-se, hozzászámítva azt a magyar-lengyel-osztrák csürhét, amely Bécsset legelte le és most itt szimatoj, mint a görény a galambduc körül. Az utolsó hónapban külföldiek (sok budapesti is) több mint tízezer házat, hétezernél több beépítetlen telket, tizenkilenczet meghaladó Berlin területéhez már nem is tartozó ingallant vásároltak össze. A birodalmi kereskedelmi miniszteriumban A Reggel levelezője azt a választ kapta ez ügyben bejelentett kérdésére, hogy rövidesen ki fog derülni: a külföldi spekulánsok nem vásároltak olyan olcsón, mint ahogy ők azt mai napig joggal kihették. (R. J.)

Fázni fog a télen!

Ha nem veszi meg a Frandor előfűtőkályhát, melynek segítségével a fűtőanyagot megakarítja. Kapható: Andrassy-ut 62. Telefon: 38-69 és minden jobb vaskereskedésben.

— Igaza van Károlyi Imre grófnak? És aztán? Mi közünk nekünk, szegény, wolfenauai kórságos, drágaságba gémberedett, jóvátétellel fertőzött magvaroknak ahhoz, hogy mit gondol Károlyi gróf Friedrichről és hogy egyáltalában gondol-e a nemes gróf valamit? Ha gondol, szép tőle, mert nem volna neki muszáj, de tegye ezt otthon a palotájában, vagy ha nagyon haragszik, verje meg Friedrichet gumibottal, de ne csináljon nekünk a maga hangos és erős szavak jelentéktelenségével ebből a jelentéktelen és link futballistából megint magyar közéleti tényezőt. Friedrich olyan, amilyen és ha ma fascista, holnap esetleg bimetallista lesz, ha ez az idegen szó fog számára alkalmassá tenni, hogy viselt dolgairól elterelje a figyelmet. Lehet felőlünk konfuzista vagy anomalista, vagy excesszista, vagy esetleg kavalista, sőt feketelista, vagy októbriista, novembriista és decembriista is lehet, mindenki tudni fogja, hogy ezt a sok cifra szót egyképpen lehet magyarra fordítani: Friedrich István minden esetben alibista, akinek minden új izmus akkor és annyira kell, amikor és amennyire az illető izmus leginkább takarja meztelenségét a tömegek szeme elő és -mennyire készíti óvatosságra az indiszkrét ellendemagógiát. Fascizmus? Friedrich szerint ez annyit tesz, hogy szűz fascista megver egy nemfascistát és ez a praktikum bizonyára alkalmas most neki, a fascistának, aki folyton en garde kénytelen tartani magát, védekezve valami ellen, amiről folyton beszél, figyelmet elterelő rejtelmességgel és amit sohasem mond meg egy világért sem. Hogy ő mi volt, mi most és mi lesz ezután: Ugyanaz linkben, ami Károlyi gróf a maga agresszív balogságában: lázas akarnok, akinek azért adott az Isten száját, hogy járjon. De országos esetet az ő ügyükből ma mégsem illik csinálni. Inkább beszéljünk talán másról. Mert van miről, hála Istennek.

— Vasárnap 194 gyermek érkezett haza Hollandiából. Vasárnap reggel érkezett a keleti pályaudvarra dr. Mieszy Gábor főorvos följelölete alatt az Országos Gyermekvédő Liga 324-317. számú kórházvonalára, amely hűgőn keresztül hozta haza a Hollandiában üdülőn volt 191 magyar gyermeket. A vonat az állomáson Neugebauer Vilmos kir. tanácsos, az Országos Gyermekvédő Liga igazgatója és a gyermekek csoportokban felsorakozott hozzátartozói várták többszáz. A visszatérő gyermekek mind egészségesek, a legtöbbjük hisztis is néhány kilót. — Neugebauer igazgató kijelentette, hogy a liga ezt az akcióját a télen is folytatni fogja és a legközelebbi gyermekvonat, amely üdülőket visz Hollandiába, december 5-án indul.

— Nászutazás — Ietartóztatással. Stern József mint utazó Hartmann Sándor nagyváradi börtöndgyárosnál volt alkalmazásban. A nyáron elszámolásdifferencia keletkezett köztük, Hartmann följelentést akart tenni az utazó ellen ezért, mert a differenciát nem tudta megfizetni. E szándékától azonban elállt, mert Stern ígéretet tett, hogy rövidesen gazdagon megőrül és akkor rendezi ügyét. Néhány nappal ezelőtt a börtöndgyáros távirati uton följelentést tett a budapesti főkapitányságon volt utazója ellen, amelyben 120.000 lei elikkasztásával vádolta. Bejelentette, hogy Stern József valamelyik budapesti szállodában lakik fiatal feleségével. A följelentés alapján megállapították, hogy Stern a Gellértszállóban lakik, előállították a főkapitányságra, ahol Stern méltatlankodva tiltakozott a sikkasztás vádjá ellen, azzal védekezik, hogy elszámolási viszonyban állanak. A rendőrség Stern letartóztatta és átkísérték az ügyészség fogházába.

— A Polónyi-Novák-pör. Ismeretes az a becsületsértési pör, amelyet Novák Elemér alezredes indított dr. Polónyi Dezső ellen. Már négy tárgyalás volt ez ügyben, amelynek folytatását hétfőn reggelre tűzték ki.

— Osztrák lapkiadók az osztrák papirgyárak ellen. Bécsből jelenti A Reggel tudósítója: Az osztrák lapkiadók egyesülete ma adta át a kereskedelmi miniszternek sűrűs memorandumát, amelyben havonként 125 vagon német rotációs papír behozatalára kér kedvezményes engedélyt. A beadvány elmondja, hogy az osztrák üzemek újságpapírának az ára már 50%-kal az aranyparitás fölé került. Háború előtt az osztrák papír olcsóbb volt, mint a német (az osztrák kilónként 21 fillér volt, a német 24 fillér, 20 pfennig). Németországban 500-szor drágább ma, mint békében. Ausztriában pedig 20.000-szer. A mánya mai lesúlyedtt állása szerint a rotációs papír ára Németországban 1700 osztrák korona, az osztrák gyáraké közel 300%-kal magasabb. Az újságkiadók felszólítják a kormányt, hogy a német gyárak kalkulációja alapján szabja meg a papirgyárak tisztességes hasznát és e számítás alapján rekvirálja el készleteiket. E hírhez hozzáfűzhetjük, hogy a Magyarországra beszállított rotációs papír kilója ma 180 korona, szóval olyan kétségbeesetten drága, hogy a komoly, nagy nyilvánossággal rendelkező, népszerű napi és hetilapok helyzete nemsokára katasztrófális lehet. Nálunk is a kormánynak kéne a papiruszóra dzsungeljébe beleavatkozni, de nem az eddigi módszerrel, amely a kormánypárti lapokat látta el az adózók pénzén — olcsó papírossal...

— Az Awiwa csoportos kiállításán (Kossuth Lajos-utca 11), amint értesülünk, angol és hollandi vendégek jártak tegnap, több festményt vásároltak és elragadtatva dicsérték az izléses rendezést és a gyönyörű termeket.

— Vanczák János mentelmi joga. Gálócsy Árpád, a Magyar Bányászati és Kohászati Szövetség elnöke mellétfoglalkozásként idénként „Közérdekű Levelek” címen röpiratot ad ki, amelyben a szocializmus eszméit támadja. A Népszava ezért többször foglalkozott Gálócsy személyével, olyan formában, hogy Gálócsy azt magára nézve sértőnek találta. Minden közlemény után helyreigazítási panasszal élt, de a Népszava a helyreigazítási nyilatkozatokat következetesen nem adta le. Gálócsy ezért valamennyi esetben a bírósághoz fordult. A Népszava felelős szerkesztője, Vanczák János képviselő, azonban mentelmi jogára hivatkozva, minden egyes panasz tárgyalása alkalmával mentelmi jogának megsértését jelentette be. A budapesti büntetőtörvényszék nemrégiben kimondta, hogy a helyreigazítási eljárás lefolytatása nem sérti a mentelmi jogot. A törvényszék ítélete ugyan jogerős, de végleges döntés még nincs ebben a kérdésben, mert dr. Pongrácz Jenő ügyvéd, Vanczák János képviselője, a jogegység érdekében való döntés céljából a Kuria elé vitte az ügyet. Gálócsy azonban nem várta be a Kuria döntését, egymásután adja be a helyreigazítási panaszokat. Bár a törvényszék elvi döntése a tárgyalásokra is vonatkozik, az ad az ügynek különös érdekességét, hogy ha a bíróság a törvényszék döntése értelmében kötelezheti is a felelős szerkesztőt, nemzetgyűlési képviselőt a helyreigazító nyilatkozat közzétételére, a közzététel megtartása esetén kihágás miatt a sajtótörvényben megállapított 600 koronáig terjedhető pénzbüntetést, behajthatatlanság esetén pedig 30 napi elzárásra átváltoztatható szabadságvesztést a mentelmi jog fölfüggesztése nélkül nem mondhatja ki.

— Francia hajóársaság tiltott valutaüzemmel. A főkapitányság bizalmas följelentés alapján tudomást szerzett arról, hogy a Baross-téren levő Compagnie Generale Transatlantique francia hajóársaság a Devizaközpont megkerülésével dollárüzleteket köt. A detektívek megjelentek a hajóársaság irodájában és mint földbirtokosok, dollárokat akartak vásárolni. Ajánlatot kaptak, hogy 14.000 dollárt a 2880 koronáért kaphatnak. A detektívek leleplezték magukat és a velük tárgyaló két tisztviselőt, Vály Árpád cégvezetőt és Jusb Irán hivatalnokot előállították a főkapitányságra. Ugyanezek előállították a főkapitányságra Stofohn Emil igazgatót is, aki azonban azzal védekezik, hogy mint francia vállalatnak az igazgatója, jogában áll a dollárokat beváltani. A valutaüggyel kapcsolatosan két lözsdobizományost is előállítottak a főkapitányságra, akikkel a hajóársaság az üzleteket lebonyolítani szokta.

— Leesett a Gellérthegyről. Kovács Jenő 10 éves tanuló a Gellérthegy szikláiról lezuhant. A mentők súlyos sérüléseivel a Fehérkereszt-kórházba szállították.

— Megindult a betiltott „Szeged”. Ismeretes, hogy 3 hónappal ezelőtt a kormány betiltotta Szeged egyetlen liberális napilapját, a „Szeged”-et. Most ezt a rendeletet visszavonták. Az új liberális „Szeged” felelős szerkesztője Lovik Károly, helyettes szerkesztője Vér György.

— Fényes Samu új darabját egyszer adták elő. A kassai magyar színházulát a múlt héten mutatta be a Magyarországból emigrált dr. Fényes Samu új drámáját, „Az élet mélységei” ennek a bulcséleti színműnek a címe, amely erősen szociális izű. A „Kurucz Feja Dávid” szerzőjének nem sikerült rokonérzést ébresztetni szellemi újszülöttje iránt, a dráma a szépszámu közönség teljes részvétlenség mellett porogt le és másodszor már nem is került színpadra. Faragó igazgató kénytelen volt levenni a műsorról. Fényes Samu kudarcának nincs politikai háttere. Kassa az ő szűkebb hazája, ahol senki sem nehezelt rá. A drámát azért ejtette el a közönség, mert nem találta érdekesnek.

— Kismet! November 3. Kismet!

— A Felsőoktatási Egyesület közgyűlése. A négy tudományegyetem, a közgazdasági fakultás, a műegyetem, az állatorvosi, a bányászati és erdészeti főiskolák tanáraiból alakult Felsőoktatási Egyesület vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg ezévi rendes közgyűlését a Mária-utcai 1. számú szemklinikai tanteremben. Dr. Tautfer Vilmos elnöki megnyitójában rendkívül érdekesen fejtegette a kultúrfejlény fogalmának jelentőségét. Utána dr. Gorka Sándor beszélt. Ezután rátértek a közgyűlés legérdekesebb pontjára, a főiskolai tanárok illetményeinek rendezése tárgyában készült javaslatra, amelyet dr. Zelovich Kornél, a műegyetem rektora terjesztett elő. Ismertette a főiskolai tanárok nyomtasztó helyzetét és rámutatott arra, hogy a kenyérszerzés nehézség gondja megakadályozza a tanárokat tudományos munkálkodásuk kifejtésében. Hogy tehát a tudományos munka meg ne akadjon, követelik anyagi helyzetük javítását: a főiskolai tanárok vétessenek ki a tisztviselői státusból és amíg ez meg nem történik, a főiskolai tanároknak fejenként évi 100.000 korona segély, ezenkívül külön működési pótlék adassék. Az egyetemi tandíjak emeltessenek föl szemeszterenként 2500 koronára. Ez nem sújtaná a szegénysorsu tanulókat mert hiszen a jó előmeneteli szegény diákok ugyis tandíjmentességben részesülnek.

— Arany- és ezüstbevitás Vármegye-utca hét. Hivatalos órák 9-5-ig.

— Mozgóképek-Offthon. Amerika óriási filmje: „Jeanne D'Arc” (Orléansi szűz) 10 fölvonásban, művészi kivitele, mesteri rendezése, gyönyörű fölvételei mindvégig megkapóak és érdekfeszítő tartalmával állandóan nagy sikert arat. Nagyon tetszik „Agenor öröksége” című különleges nagyszerű francia vígjáték. (4, 6, 8, 10.)

— Adófizetésre egymillió pénztárjegyek. A „M. T. I.” jelenti: A pénzügyminiszter az adófizetés megkönnyítése céljából a magyar királyi állampénztárakat az állami jegyintézet által kibocsátott 100.000, 500.000 és 1.000.000 koronáról szóló, nem kamatozó pénztárjegyeknek fizeteskép való kötelező elfogadására utasította.

— Száz ezer szocialista tüntetett Genf ellen. A Reggel bécsi tudósítója jelenti: Az a tüntetés, amelyet a szocialisták a genfi egyezmény ellen a városháza előtt rendeztek és amelyen körülbelül száz ezer ember vett részt, teljesen nyugodtan és rendben folyt le.

— Nem engedélyezték a házfölügyelők gyűlését. Budapest házfölügyelői vasárnap délutánra nagygyűlést hívtak össze a régi képviselőházba, anyagi helyzetük megbeszélésére. Már 1 órakor nagy tömegekben jöttek a házfölügyelők. A gyűlés színhelyére érkezve azonban, meglepetés várt rájuk, mert a kapunál rendőrök fogadták az érkezőket és tudtukra adták, hogy a főkapitány a gyűlést nem engedélyezte. Ezalatt mindig újabb és újabb tömegek érkeztek, akik az utcán kisebb csoportokba verődve, még sokáig nagyon szenvedélyes hangon vitatták meg a házfölügyelők helyzetét. A házfölügyelők éjféli előtt két zsemlye árát követelnek kapuzépítől, 10% házmesterpénzt kívánnak a teljes házbér után, ezt azonban fizesse a háztulajdonos és nem a lakó. Liftpénz éjjel 20 korona legyen, szemétpénz minden szoba után egy fél kiló kenyér ára. A háztulajdonos köteleztessék a világitás fizetésére és a tisztogatáshoz szükséges eszközök beszerzésére. Követelik továbbá a lakásinség tartására a fölmondás korlátozását.

— Arany- és ezüstbevitás Vármegye-utca hét. Hivatalos órák 9-5-ig.

— A villamos halálra gázolt egy gyermeket. A Boráros-ter és Mester-utca sarkán egy 6-os jelzésű villamos halálra gázolt egy 10-12 év körüli flugyermeget, akinek kilétét nem tudták megállapítani. A rendőri nyomozás megindult.

— Ezer és ezer ismerőse megmondhatja, hogy briliáns, arany- és ezüstszerekekért valóban Espár fizeti a legmagasabb árakat. Főüzlet: Andrássy-ut 37. Fiók: Király-utca 56. Telefon 64-92. Briliánsok, aranyridikülök, arany-szelenek, svájci aranyékek, ezüstridikülök és dísztárgyak legolesőbban kaphatók. Szolid árak!

Nem is hiszi

milyen megkönnyebbülést nyújt sok viszontagságunk közepette a

DIANA sóborszesz

állandó használata. Szervezetünk állandó képességét már koraiifjúságunktól fogva ápolnunk kell. Semmiféle szerrel sem érhetjük ezt el olyan biztosan, mint a Diana sóborszeszszel.

PALACE

Rákóczi-ut 43 — Telefon: József 125-01

Igazgató: Ujváry Ferenc

Minden este

a megnyitó műsor

Főllépnek:

Boross Géza
Ferenczy Károly
Ujváry Lajos
Salaman Géza
Békffy László
Ujváry Ferenc

Antal Erzsébet
Marasffy Mici
Gy. Bátorfy Elza
Sándor Aliz
U. Földes Elza
Herceg János

K. Heidelberg Albert

Az őr világ találkozóhelye! A műsort Harmath Imre irta. Francia konyha. Vasora 8-tól. Előadás kezdete 10 órakor. Jegyfelvétel: délelőtt 12-1-ig, délután 5-7-ig. Esti pénztárnyitás 8 órakor

PICCADILLY

VI. Nagymező-utca 48.

Művészeti vezető: ACÉL VIKTOR.

A szenzációs novembri műsor kimagasló számai:

THE BROADWAY-GIRLS,

CALIGARI,

HARRISON and HASTINGS,

VENNY and JONNY stb. stb.

A

TABARIN

november elseji műsora

tele van

világvárosi szenzációkkal!

KÖZGAZDASÁG

MI LESZ A TŐZSDÉN?

(A Reggel tudósítójától.) Az elmúlt hét a lanyhaság jegyében indult. Az utóbbi hetek áresése a hét elején mindjobban fokozódott. Akiknek fölösleges tőkék voltak, még korábban drágább áron helyezték el pénzüket, újabb vásárlásokba pénz és egyéb ösztönzés hiányában alig mert valaki becsátkozni. Hozzájárult a nagy lanyhasághoz a spekulánsok egy nagy csoportjának túlhalmozott engamentje, akik nemcsak a papirokon vesztek el a pénzüket, de a hónapok óta fizetett heti 5-2%-os kamalokon is elvéreztek. A hét első tőzsdéi napjai veszített ütközet képét mutatták, amelyen a harcosok fegyverüket eldobálva, hanyatt-homlok menekülnek, csak hogy pusztá életüket megmentse. Csütörtökön az árfolyamok megállapodtak, sőt már a javulás némi jelei mutatkoztak, pénteken azután a lokalspekuláció, bécsi ösztönzésre, nagy fődözéseket és vásárlásokat eszközölt. Az elmúlt hónapok tanulsága: esodálatosan éppen azok adtak el bianco cullissapapírokat a legolcsóbb áron, akik a legvadabban hosszban határt nem ismerve, minden áron vásároltak.

A következő tőzsdéjét mozgalmásnak ígérkék. Bár a lapokban már napok óta szellőztetett koronajavitási akció az elkövetkezendő események homlokterében áll — nem tévesztendő szem elől, hogy napok vagy csak órák kérdése lehet, hogy a reparációk kérdésében a kormány milyen álláspontot foglal el. Kormány még talán seha ilyen súlyos helyzetben nem volt, mint e kérdés észszerű elintézésével, mert egész gazdasági életünk, jelenünk, jövőnk attól függ, elbirja-e az ország a nagy reparációs összeg terheit. Kétségtelen, hogy az értékpapírosok nagyrésze lényegesen alá van értékelve. Prognózisba az áralakulásra nézve nem szívesen bocsátkozunk, de hisszük, hogy lefelé az árhatár meg van vonva.

A bankpapírok között a Földhitelbanknak, a malompapírokból az Első budapesti gőznek és a Borsodmiskolcának, a bányapapírok közül a Kohónak és Uríkánynak, a vegyesek közül a Részvénytársaságnak, Danicának és Izzónak, a fapapírok közül a Guttmannek, Nasicinnek és Hazai fának, a közlekedési papírok közül az Államvasutnak és Adriadnak gyors karriert jósolnak. A papírok iránt táplált jó véleményünk mellett is A Reggel olvasóinak azt ajánljuk, hogy csak olyan összegért vásároljon értékpapírokat, amennyit különösebb anyagi megterhelés és erejét túlháladó kockázat nélkül elbir.

A hausse-mozgalom megindulását sokan már a hét végére várták. Várták pedig egy hirtelen erupció formájában úgy, hogy éjszakán át megjavul a szituáció. Ezt a várakozást nem igazolták az események, mert a hét végén tapasztalt gyöngye javulás csak lassan és óvatosan következett be és ez is csak a komoly tárgyi értékű papírokból.

Annai azonban bizonyos, hogy a fordulat küszöbén állunk és ha nem is viharos emelkedésre, de lassu és mérsékelt emelkedésekre kell számítanunk.

Igy azt várják komoly tőzsdéi körökben, hogy a jövő hét meghozza a hausse első jelentősebb avanszáit és mintegy előljár abban a mozgalomban, amelynek végére is be kell következnie. Egyelőre azt jósoljuk, hogy az üzlet tovább sem fog nagyon nagy keretekben mozogni, de az elsőrendű papírok kedvezőbb megítélésre találnak.

„Az értékpapírok javulása matematikai pontossággal bekövetkezik.” Kreutzer Jenő, a Hazai Bank ügyvezető igazgatója, az értéktőzsdén észlelhető eseményekről és a koronajavitással összefüggő jelenségekről a következőket mondotta A Reggel munkatársának:

— Az a szándék most, hogy a koronát föl-javítják. Az Állami Jegyintézet, illetve a Devizaközponznak elegendő devizája van erre a célra. De én azt mondom s velem együtt bizonyára nagyon sokan: kár minden fillérért. A javulás csak ideig-óráig tarthat. A terv tudvalevően Teleszky Jánostól indul ki. A cél: a drágaság letörése. Igen ám, de mihielyt abbahagyják az intervenciók külföldi koronavásárlást, megszűnik az emelkedés. A drágaság nem enyhül, gazdasági életünket újabb megrázkódtatásnak teszik ki és az eredmény egyenlő a semmivel.

— Ami a hetek óta fartó tőzsdéi lanyhaságot illeti, ne felejtsük el, hogy ez az irányzat két abszolút koholt hírből indult ki. Először azt híresztelték, hogy a kormány depot-zárlatot rendel el, azután kormányválságról rebesget-

tek nagyon átlátszó tendenciával. A közönség egyrésze elég helytelenül piacra is dobta papírjait. Amikor a korona 0.20-0.22 körül mozog és amellet a pénz vásárlóereje idehaza folyton esökken, mert a drágaság egyre nagyobb, az értékpapírok 30-40%-kal mentek vissza, sőt merem állítani, hogy a veszteség nem ennyi, hanem jóval több, majdnem 90%-os, mert az értékpapírok hanyatlásával párhuzamosan a korona vásárlóereje is esökken.

— Azt a tételt állítom föl, hogy minden értékpapírnak kétféle értéke van: egy valóságos belső és egy mobilitási értéke. Az első alait a papírnak mérlegszerűen kimutatott értékét értem, a mobilitási érték pedig azt jelenti, hogy minden papír annyit ér, amennyit realizálható. Az, aki a papírt a mérlegszerű értéke szerint vette, nem veszít, de aki a mobilitási érték alapján vásárolt és a lanyhaságban volt kénytelen eladni, az jóval a valódi értékén alul vált meg értékpapírjától. Ebből az következik, hogy a mai árfolyamok nem tükrözik vissza az értékpapírok belső értékét és matematikai pontossággal be kell következnie az általános javulásnak.

— Ami a kontremint illeti, úgy látszik, leáldozóban van napja. Bécsben azért lett olyan hirtelenül szilárd az irányzat, mert a kontreminek fődöznie kellett és az egész vonalon darabhiány volt. A budapesti kontremint is fődöznie kénytelen, tehát az árfolyamok emelkednek. Szilárd tőzsdét várok.

× Ai fascist! Rómából írja A Reggel levelezője: A Metropol halljában arra figyelmeztettek, hogy egy magyar miniszter érkezett Rómába. Sietek a portáshoz, aki fölötti a vendégeknyvet és ámulva olvasom, amint itt következők: „Sua eccellenza Eugenio de Polnay fu ministro... Háromszor kiáltottam, hogy hurrá, hurrá, hurrá, de nem mutattam be hódolatot az önagyméltósága von Polnay volt miniszter előtt...”

× Miért vásárolják a csehek a Rimát? A tőzsde általános lanyhaságát és a kontremint egyre vakmerőbb előretörését a Rima 3000 koronás emelkedése állította meg valamelyest. A Rimát Bécsből adták föl péntek reggel nagyobb tételekben és amint A Reggel értesül, cseh kezek vásárolják. A cseh vásárlások magukkal ragadták a bécsi tőzsde kontremintörjének azt a részét, amely már megunt a baisse-t és zajosabb, hasznosabb mozgalmakban kívánja a pénzt kamatoztatni. Így történt, hogy amikor Bécsben már 13.300 magyar koronának megfelelő árfolyamon vették a Rimát, itt még nem lévén megbízható wien-i jelentés, a kontremint nyugodtan adta 11.000-ért. Erre kezdődött meg Pfeifer, Verő és a többi kontremintörök fedező vásárlása, amely kisebb-nagyobb tempóban folytatódott a szombati és vasárnapi magán-fergalmában is. Amnyi bizonyos, hogy az iramot nem a Kereskedelmi Bank, hanem Bécsben keresztül a csehek diktálják. Önkéntelenül fölmerül az a kérdés, mi indítja Prágát a Rima vásárlására? Tudnivaló, bár annyiszor halljuk és olvassuk az ellenkezőjét: a Rima teljesen magyar vállalat. A külföldi érdeklődést majdnem természetessé teszi a Rima és a Salgó indokolatlanul mélyre esuzzott kurzuza. A Reggel értesülése szerint a Rima társaságában két cseh vállalat részvénye van: a hernádvölgyi majoritása és az Union Blech csaknem teljes részvényállománya. Ezek annyira megszenvedték a cseh ipari depressziót, a szokol magas árfolyamát és a cseh termelés áldatlan munkásviszonyait, hogy beszüntették az üzmetüket. Ugy a hernádvölgyi, mint az Union Blech most üzmetük újrafelveteléről tárgyalnak és éppen ez a körülmény a cseh tőkék körében a Rima iránti érdeklődésnek erősebb lendületet adott.

× A Magyar Szalámigyár tranzakciói — Ausztriában. A Magyar Szalámigyár, amint A Reggel értesül, üzembeliezte schwechati kolbász- és szalámigyárát. A gyár üzembelievezése 5.000.000.000 osztrák koronába került. Itt említtük meg, hogy a Magyar Szalámigyár részvényeit november hónapban bevezetik a bécsi tőzsdén.

× A Hungária műtrágyagyár egymásután kétszer emel alaptőkét. Amint beavatott helyről értesül A Reggel, a Hungária-műtrágyagyár Rt. a napokban 26 millióról 32 millióra emeli alaptőkét. Öt régi részvényre egy újat ad 2000 koronáért, azután lebélyegzi a részvényeket 400 koronára és újabb tőkeemelést hajt végre. A második tőkeemelés megduplázza a 32 milliót, vagyis 64 millió alaptőkéje lesz a Hungáriának és a részvényeseknek egy új részvényt ad egy régre. A műtrágyagyári részvények árfolyama ma 40.000 korona körül mozog. Azok a hírek, amelyek a Hungária és a Spodium üzemek működéséről vannak forgalomban, nem felelnek meg a valóságnak.

× A Gróf Csáky László Praktikal Vas- és Acélgár Rt. az 1921/22. üzletévre 32 korona osztalékot fizet. Az osztalékos szelvény november 2-15-1 a Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztárnál lesz beváltható.

× Közgazdasági hírek. A Kóburg a pesti tőzsdén is javult, Bécsben pedig 90.000-ról 140.000 koronára emelkedett. Jól értesült tőzsdéi körökben a Kóburg körüli mozgalomból arra következtetnek, hogy a szandási akció előre-haladt. — Az ellanyhult fapiacra Hazai jában élénk üzletet várnak. — A Gazdasági Gépgyárban, amely 11.000-ról 13.000-re ugrott, különböző tranzakciókat rebesgetnek. A Reggel értesülése szerint a Kereskedelmi Bank egyelőre nem tervez tőkefőlemelést a Gazdasági Gépgyárban, a papírok iránti keresletet a gyár elsőrangú üzletmenetével és rendkívüli nyereségről beszámoló mérlegével magyarázzák. — Vida Jenő, az Általános Köszén vezérigazgatója, Párisból, ahol a francia igazgatósági tagokkal az alaptőkeemelés módjait tárgyalta, ie. vasárnap este hazaérkezett. Értesülésünk szerint az alaptőkeemelést most már egész rövidesen és a részvényesekre nézve nagyon előnyösen végrehajtják. — A Pannónia-sör Rt., a Hazai Banknak néhány hét előtt bevezetett papírja, az elmúlt hét lanyha napjaiban is szilárdan tartotta magát és a pénteki tőzsdén 800 koronával javult. E vállalat részvényei fix kezekben vannak, a szindikátus, amely az alaptőkefőlemelést garantálta, már föl is oszlott. Most készül a mérlege és A Reggel értesülése szerint a múlt évi 22 koronával szemben 50 korona osztalékot fizet részvényeseként. A Pannónia sörgyár egyébként jelentős exportlehetőségekre tett szert Jugoszláviában. — Castiglioni Camill és Neumann Gábor november 5-én Budapestre érkeznek. — A Diana Rt. részvényeit a Bondy és Tarján cég vezeti be a tőzsdére. — Báro Ullmann Adolf a hét végén Párisból, ahol a Hitelbank tőkefőlemelési ügyét tárgyalta, Budapestre érkezik. — A Frigo hűtőházi Rt., amely Mész hasonló vállalatainak számottevő konkurense, elkészült egészen modern hűtőházával és nagystilű pulykaexportját megkezdte a kontinens összes államaiba. — A Hermes hír szerint, a Musica Rt. részvényeinek bevezetésén gondolkodik. Ez lesz az a papír, amelyet ha ön vesz vagy bérel, kidobja a pénzét. — A Reggel értesülése szerint Stinnes november második felében Budapestre érkezik. Ezt megelőzően Dormuthba utazik, ahol a Stinnes-gyárak központja van, majd visszatér Berlinbe, ahová előbe utazik Faragó Armán-nak, az Angol-Magyar Bank ügyvezető-igazgatójának vezetésével egy szakreferensekből álló küldöttség, hogy a Lipták-gyárral kapcsolatos terveket letárgyalják. A tárgyalások tartama alatt érkezik baba Amerikából Krausz Simon alelnök, aki előbb Budapestre jön és innét utazik Berlinbe, hogy részt vegyen a tárgyalásokon. A tárgyalások befejezése után jön majd Stinnes Budapestre, hogy Krausz Simon látogatását visszaadja.

Feldmann Ferenc
bankirodája

Szervita-tér 4. szám alatt van

APESTITŐZSDE

új száma közli:

Elek Gyula, Fischer Géza, Fónagy Aladár,
dr. Halom Dező, Wertheimer Adolf, dr.
Strasser József, Windisch Hermann ekkéit
SZERKESZTI: KALLÓS JÁNOS

Neuschloss-Lichtig
repülőgépgyár és faipar rt

Budapest-Albertfalva

Telefon: 156-54, József 84-02, 84-03

Karosszérik, butorok, gyermekkocsik

Grosz Imre bankháza

Wien I. Scholtengasse 9. Telefon 15275 és 17311

Budapest V. Tőzsdépalota. Telefon 191-31

Fiókok: Berlin-Zürich

Elfogad értékpapírra megbízásokat az összes külföldi tőzsdékre. Valuták, devizák legelőnyösebb feltételek mellett. Kifizetések, inkassziók a világ minden részére

SCHLICK-NICHOLSON

VAS-
WAGGON-
ÉS HAJOGYÁR

BUDAPEST

VI, VACI-UT 45-47. SZÁM

× Ganzból, Cukorból, Magnesitból 1 darab legyen egy kötés. Ujabb mozgalom indult meg a budapesti értéktőzsdén az egyes kötésekben foglalt részvények számának megállapítására. Ez is aféle átértékelési folyamat. Boldog, régi időkben 25 darab Ganz-Danubiushoz vagy Salgóhoz nem kellett egész vagyontok csatasorba állítani. Ma ugyan 5 darab Ganz és 10 darab Salgó egy kötés, de ezt a vásárt csak a nehézsúlyú multimilliomosok bírják. A piacnak elsőrendű érdeke, hogy a tehetős közönség mindenfajta árut vásárolhasson. A bécsi értéktőzsdén már régóta háromféle kötés van: a legnehezebb papirokból 1 darab egy kötés, a középpapirokból 5, a kisebbekből 10 darab egy kötés. Erre a mintára minálunk is három típust akarnak rendszeresíteni a tőzsdések. A Ganz-Danubius, a Magnezit, az Általános Köszén, a Magyar Cukor, vagyis azok az értékek, amelyek *tul vannak a 100.000 koronán, darabonként adnának egy kötetet; a Salgó, a Beocsin, a Ganz-villamossági, az Izó, a Mütrágya, a Nasici*, szóval azok az értékek, amelyek túlhaladták a 40.000-es árfolyamot, öt darabonként, a többi papir pedig *tíz darabonként* jelentene egy kötetet. Amennyiben a középpapírok vagy a kisebbek megjavítanak árfolyamukat, automatikusan előlépnének a magasabb típusba. Az értékpapíroknak ez a három osztályba való sorolása beavatottak szerint, nyomban erőteljes lendületet adna az üzletnek, ami gazdasági szempontból már csak azért is fontos, mert a kisebb tőke számára is lehetővé kell tenni a jobb és gyümölcsözőbb elhelyezést. Ha a mostani rendszer mellett marad a tőzsde, hovatovább *gazdasági oligarchia* alakul ki, vagyis a legkitűnőbb értékpapírok egy tucat multimilliárdos kezében halmozódnak föl. Ami nemzetgazdasági és szociális szempontból éppen ezzel szemben nem kívánatos. Csak még néhány hét előtt majdnem öt millió korona kellett egy kötés (5 darab) Ganz-Danubiushoz és kétmillió egy kötés (25 darab) Magnezithez. A tőzsde tagjainak ez a mozgalmuk legközelebb a tőzsdetanács elé kerül, amely hihetőleg a gazdasági demokrácia szellemében fog dönteni.

× A dinárhasse Jugoszláviában, Belgrádból jelenti a Reggel levelezője: Jugoszlávia egész gazdasági élete a dinár alacsony kursújára van berendezve. A dinárhasse váratlanul érte az ország kereskedelmét, iparát és mezőgazdaságát és a gyors emelkedést kísérő ujjongás most már a piac krízisjelenségeinek ad helyet. A tőzsdék kitűnően tartják magukat és teljesen függetlenek a zürichi jegyzéstől. Ez persze jelentős disparitásokat idéz elő. Érdekesebb számok a devizapiacról: A dollár 62 (Zürich szerint 59), London 279 (258), Páris 478 (435), Svájc 1172.50 (1080). Az árupiacon teljes üzletlenség. A liszt- és gabonapiacra a dinár ugrásszerű emelkedése egész forradalmat keltett. Az eladók egyszerűen ott hagyják a piacot: a paraszt nem akarja olcsóbban adni terményeit, pénzre nincs szüksége, tehát vár. Amíg a krízis részleges katasztrófákat is okoz, lázas munka folyik Jugoszlávia és Csehszlovákia gazdasági közeledése érdekében. Hír szerint a csehek 500.000.000 dinár hitelt adtak a jugoszlávoknak a cseh árupiacon való bevásárlás céljaira. Más forrás szerint ez készpénzben folyósított valutastabilizáló kölcsön. November 1-én indul el újra a jugoszláv küldöttség Prágába és már vámanőrtől is beszélnek a két utódállam között. Sőt a zágrábi piacon azzal számolnak, hogy Prága a cseh koronáig emeli a dinárt, mert különben képtelen Jugoszláviának tudszolgáltatni ipari termékeiből bármit is leadni. Plavsics jugoszláv pénzügyminiszter szerint a dinárt 12 centime-ra teszik föl és stabilizálják.

× A Boni érdekközössége Hatványekkel. A Boni Gyártelep és Mezőgazdasági Rt., amely most emelte föl az alaptőkéjét, különösen a Tiszántul gazdaközönségének kedvelt részvénye, úgy hogy tőzsdéi körökben alig lehet Boni papírokat kapni. Az új részvények egy részének elvonása a részvényesek összességétől ez esetben látszólagos, mert a részvények tulajdonosai része egy csoportnak a kezében van. Még az ezenfölül elvonandó darabok jelentősége: a Boni tranzakciót kötött a Hatvány-csoporttal a részvények átvételére, amelynek kapcsán a mezőgazdasági rt. új üzleti teret nyitott a Deutsch Ignác és Fia cég konzernjével érdekközösségben. A tőkeemelési közgyűlés báró Hatvány Károlyt, mint az új érdekközösség reprezentánsát választotta be az igazgatóságba. A közgyűlés melegen ünnepelte Mandel Dezső vezérigazgatót, akinek nagypapja alapította a Bonit és ő maga 50 éve működik a részvénytársaság élén.

× Három és fél millió dollár. A bécsi amerikai misszionál, amely az amerikai visszavándorlást az utódállamokba is állandóan figyelemmel kíséri, azt az értesülést szerezte a Reggel tudósítója, hogy az idei nyáron Amerikából 5000 ember vándorolt vissza Magyarországra. Hivatalos becslés szerint egy-egy visszavándorló átlag 700 dollárt visz az ő-hazába és így az idén mintegy három és fél millió dollár került ily módon Magyarországra.

× A Rimamurányi-Salgótarján Vasmű Rt. október 31-iki közgyűlésének indítványozza, hogy az 1921/22. üzletévre az osztályjogosult 870.000 darab részvény után részvényenként 50 korona osztalékot adjon. A társulat termelése a béketermelés 50%-át érte el. Az igazgatóság a társulat jóléti alapjait javára 4.500.000 koronát, Horthy-akcióra 2.000.000 koronát és közjótékonyági és közművelődési célokra 1.500.000 koronát szavazott meg.

Folkusházy közös értekezletre hívta a liberálisokat és a kereszténypártiakat

(A Reggel tudósítójától.) A főváros multheti közgyűlésén tudvalevően kutbaesett az a békitési akció, amely Folkusházy Lajos alpolgármestertől indult ki, azzal a céllal, hogy a liberális és demokrata és kereszténypárti bizottsági tagok a közüzemi pótlékok emelésének apropójából üljenek le barátságosan a zöldasztal mellé. Az alpolgármestert ez a kudarc nem térítette el eredeti szándékától. Amint a Reggel értesül, a törvényhatósági bizottság szabadlevélű kisebbségének több vezetőtagja a következő Meghívót kapta a szombati napon:

Meghívó. A közgyűlés határozatából kifolyóan a közüzemi pótlékok százalékos tételének megállapítása, valamint a közüzemi pótlékokról szóló szabályrendelet alkotásának ügyre a legközelebb tartandó rendes közgyűlés napirendjére lesz főlveve.

× Kérdések a Devizaközponthoz. (Levél a szerkesztőhöz.) A Reggel tette szóvá, hogy a pesti ugynevezett valuta-„zugforgalomban” *olcsóbbak a valuták, mint a Devizaközpont által megállapított áruárfolyamok.* Rámutatott a Reggel arra is, hogy a Devizaközpont az árfolyammegállapításoknál „pénz” és „áru” között nagy „Spannungot” állapít meg, ami hatalmas nyereséget biztosít a Devizaközpontnak, illetőleg az államnak. Önkéntelenül is az a kérdés vetődik föl, *hová jutnak e hatalmas összegek, amelyek beavatottak szerint nagyobbak, mint a bankok hajdani deviza-tőzsde üzletükből folyó nyereségei, hol tartatnak nyilván, ki ellenőrzi azokat és mi a sorsa, rendelkezése ezeknek az összegeknek?* Mégis csak különös, hogy az állam devizarendszabályok köpenye alatt árdragító tevékenységet fejt ki a devizabeszerezés terén és árfolyamnyereségek címén milliárdokra menő ily újszerű be- és kiviteli illetékekkel terheli a fogyasztást és az egész közgazdaságot.

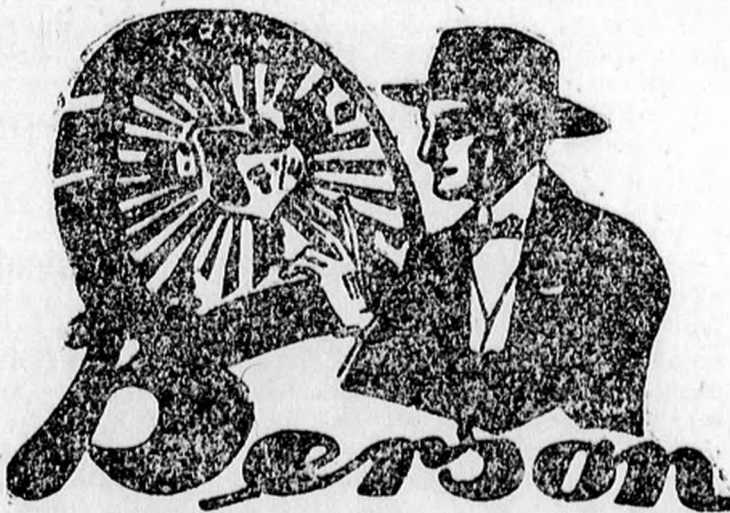
× Hungária Egyesült Gőzmalom Rt. rendkívüli közgyűlése a részvénytőkének 28.000.000 koronára való fölemelését határozta el. Ennek alapján 35.000 darab új részvény 2000 korona elővételi árral költségmentesen 1:1 arányban átvételre följárulhat. Az új részvények a folyó évi üzleteredményben részesednek. Az elővételi jog 1922 október 25-től november 6-ig a Magyar Általános Hitelbanknál gyakorolható.

× A Bóni-gyártelep és mezőgazdasági rt. alaptőkéjét 26.000.000 koronára emelte föl. Az elővételi jog 2 darab régi alapján 1 darab új részvényre, 2000 korona befizetése ellenében, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Banknál október 26-tól november 3-ig gyakorolható.

Lósport

Rekord közönség, rekord mezőnyök és vad meglepetések jellemezték a vasárnapi versenynapot. Az Urlovasok Szövetkezete meg lehet elégedve a most lefolyt meeting erkölcsi és anyagi sikerével. Az utolsó nap főszáma a 6400 méteres *Alagi őszi nagy akadályverseny* volt, amelyre hat steeplert nyergeltek föl, közöttük a *Kettős nevezésű akadályverseny* nyergőjét *Atta Trollt* és másodikját, *Akadékos*-t. A másik négy résztvevő nem sokat szolgált. *Akadékos* ma helyesebb taktikával felolagolva, revanchot vett mult heti legyőzőjén, *Atta Trollon*, amennyiben 3 hosszal könnyen nyerte a versenyt. A többi futamokban, a *Félvérek akadályversenyét* kivéve, a kevésbé fogadott lovak győztek. Részletes eredmény: riette (5) Selmecey, 3. Pannikám (6) Odescalchi, riette (5) Selmecey, 3. Pannikám (6) Odescalchi. Futott még 12 ló. Bizt. 2 h. 3/4 h. Tot.: 50:420, 50:155, 95, 220.

II. futam: 1. Asszonyfaló (1/4r) Adda, 2. El ne hagyj (1/4) Binder, 3. Rátartós (10) Podhradsky. Futott még 1 ló. Számt. h., rossz 3-ik. Tot.: 50:70.

gumiszarok a cipőt tartósabbá és elegánsabbá teszi.

FERENCIEK-TERE 4. Irányi-utca sarok.

Belvárosi selyemvásár. Szenzációs selyemajándékok. FERENCIEK TERE 4. Irányi-utca sarok.

Tekintettel a közérdekű ügy fontosságára, alkalmat kívánok nyújtani arra, hogy a hivatalos előterjesztések részleteiben is több törvényhatósági bizottsági tag előtt ismeretesebb legyenek és ezen az alapon kialakult formában lehessen a közgyűlésnek javaslatot tenni.

Évégből van szerencsém tisztelttel fölkérni, hogy a fentemlített ügyben október 30-án, hétfőn délelőtt 10 órakor a központi városháza tanácstermében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjék.

Folkusházy, alpolgármester.

Az alpolgármester tehát ragaszkodik a városházi Treuga Dei gondolatához. A meghívás dolgában dr. Bródy Ernő, dr. Gaár Vilmos, dr. Glücksthal Samu, dr. Márkus Jenő, dr. Baracs Marcel és dr. Fayer Sándor hétfőn reggel bizalmas értekezletet tartanak.

III. futam: 1. Akadékos (1/4) Gimpl, 2. Atta Troll (1/4) Pelzer, 3. Ossi (5) Hauser. Futott még 3 ló. Köny. 3 h., 5 h. Tot.: 50:100, 50:65, 60.

IV. futam: 1. Maxim 13. (8) Podhradsky, 2. Iródiák (6) Odescalchi, 3. Pető (16) Jármy. Futott még 11 ló. 1/2 h., 2 h. Tot.: 50:885, 50:230, 150, 280.

V. futam: 1. Szépség (6) Patzák, 2. Kikeriki (3) Hofbauer, 3. Bollandist (3) Takács B. Futott még 8 ló. Köny. 2 h., 2 h. Tot.: 50:710, 50:180, 90, 90.

VI. futam: 1. Keskenő (3) Hofbauer, 2. Gyöngyi (1/2) Biernáczky, 3. Negresco (6) Hauser. Futott még 11 ló. Köny. 1 1/2 h., 2 h. Tot.: 50:240, 50:75, 85, 120.

VII. futam: 1. Gondos II. (5) Vondra, 2. Birtokos (3) Eperjessy, 3. Rába (4) Hauser. Futott még 11 ló. Bizt. 1 1/2 h., 2 h. Tot.: 50:255, 50:85, 85, 90.

A Freudenauban vasárnap futották le az *Austria-díjat*. A gazdag díjazású versenyt a Lesvári-ménés *Handful*-ja nyerte meg *Marburg* és *Szemfüles* ellen. Futott még 7 ló.

MUVÉSZ-SZINPAD

A VASUT ES HAJÓZÁSI CLUB PALOTÁJÁBAN VI. CSENGERI-UTCA 68

Igazgatók: Révész Ferenc és Láng József

Premier november 3-án, pénteken

Odry Árpád

vendégjátéka, a Nemzeti Színház tagja, az

Akarat nélkül

című drámában

Főllépnek: Berky Lily, Siró Annus a Király Színház tagja, m. v., Szobeni Margit, Hegyi Rózi, Mihályi Vilesi, Sziklai József a Városi Színház tagja m. v., Gözon Gyula, Békefi László, dr. Erdélyi Géza, Szemere Gyula főrendező, Zenei vezető: Heidelberg A. — A megnyitó műsor szerzői Kosztolányi Dezső, Lakatos László, Bus Fekete László, Békefi László, Kóváry Gyula.

A premiere és a következő tíz előadásra jegyek a színház pénztárána délelőtt 9-től délután 1-ig és délután 5-től 7 óráig válthatók

Telefon J. 121-68 - NEMZETI ROYAL ORFEUM Telefon J. 121-68

Minden este 1/8 órakor a kitűnő októberi varietéműsor és

MAGYAR ERZSI vendégfőléptével ARANYMADÁR, Harmath-Zerkovitz nagyszerű operettje

November elsejétől

JIRKA CHARLEY

és

EHRlich EMIL

a

NEW-YORK

művészszobájában

Hamisfogakat drbját 230 K-tól feljebb

aranyat, ezüstöt legmagasabb árban veszek. Wysehogrod, Tisza Kálmán-tér tizenhárom. — Levelezőlaphívásra jövök

SZÍNHÁZMOZI

Ami az Intim Pistából kimaradt Mondja, kedves Intim Pista

Igaz, hogy a Nemzeti Színháznál újból igazgatóválság van?

— Miféle igazgatóválság?
— Azt beszélnek, hogy miután az Operaháznál sűrűn szűkség van egy kitűnő igazgatóra, Hevesi Sándor már a legközelebbi napokban átmenetileg igazgatni az Operához, a Nemzeti élére viszont Odrý Árpádot nevezik ki.

— Kérem, ebből egy szó sem igaz.
— Na, na, Pista, Járjon csak utána a dolognak, hátha mégis igaz.

— Utána fogok járni. De kérem, ha már a Nemzetinél vagyunk, mondják meg, mért mondta le Paulay Erzsébet a kiskunfélegyházi Petőfi-ünnepséget?

— Jó, hogy kérdezi, legalább véget vethetünk a sok pletykának. Egyesegyedül azért, mert Paulay Erzsébet nagy megfeszítettség érte: a párisi Sorbonne meghívta a párisi Petőfi-ünnepségre, Paulay el is utazik, mihelyt fölgyógyul és Párisban magyarul és franciául fog Petőfi-verseket szavalni.

— Oriási. Mi van még a Nemzeti körül?

— Odrý Árpádnak 350.000 koronát fizet a Művész-színpad, amelynek harmadikán lesz a bemutatója, egyhónapi vendégszereplésért. Ez a legnagyobb gázsí, amit eddig magyar színészeknek fizettek.

— Oriási. Ugyan kérem nem lehetne egy jegyet a Molnár-premiérré?

— Fantasztikus ember maga, Pista. Olvassa el A Reggelt riportját, hogy mi van a Magyar Színház előtt délelőttöként. Tudja-e, hogy Hatvany Lili sem tudott egy páholyt szerezni magának, pedig 100.000 koronát ígért érte? A főpróbajegyekért 5000 koronát fizetnek már. Erről mondjon csak le, életem.

— Oriási. Valami pletykák nem tudnak.

— Rendeteg. A Nemzeti minden darabban újabb sikereket arató ifjú művésznője, amint A Reggelt már jelentette, végérvényesen válék rokonszenves uratól.

— Ez nem újság, maguk után mások is megírták!

— Tudom. Újabb könyvomatossnak használják A Reggelt. De nem is ez a fontos. Az ifjú művésznő és a szimpatikus férj a jövő héten különköltöznek! Na aztán a temperamentumos Lábass Juci, miután kosarat kapott a nagykereskedőtől, bánatában elment külföldre szerencsét próbálni, egy német filmgyárhoz szerződött le divának. Súlyom Janka, a kitűnő kabarédívoz szintén Németországba szerződött a Robert-színházakhoz. Németországból viszont a kiszármazottak kezdenek lassan a rossz márka miatt visszazsálingózni. Pufi például már jön és jönnek hír szerint a többiek is. Csábítja őket a „36” korona. De tudja-e, hogy mi „A csábító”?

— Aki 12 pár selyemharisnyát vesz kis-művésznőknek!

— Ugyan, kérem. Ilyen tökébefektetésre csak Stinnes kapható. „A csábító” új angol darab, amelyre most készül a Vigszínház. A szerzője mr. Channing Bolock, számítsa ki, hány jubileuma volt, ha négyezredszor adják Londonban. A csábítót Rajnay Gábor játssza, akinek ez a bemutatkozása a Vigben. A csábító persze mindenkit elcsábít, amire Hegedűs, a férj megöli, de Gombaszögi, a hives, önföldözőn magát vállalja a gyilkosságot.

Egyébként egy dicséretes színészi önföldözésről is beszámolhatunk: Bánóczyne Ilona, akit szombaton a színpadon baleset ért, elesett és megütötte a csigolyáját s aki fájdalomában legnap egész nap sirt, délután eljárt az Andrassy-uti Színházban lázasan egy olyan szerepet, ahol folyton hahotáznia kell. Faludi Sári viszont a múlt hét egyik estjén kellemetlen szituációból rántotta ki ezt a színházat; egy este négy beteg színész szerepébe ugrott be, mégpedig sikerrel. Bezzeg nem hahotázott Szenes Ernő, „a kövér művész”, akinek tegnapielőtt párba volt. A felek nem sebesültek meg, de viszont ki sem békültek.

— Oriási. Mondják, kérem, tényleg olyan nagyon megbukott a Ragusa?

— Na, nem éppen. Ugy egy kicsit. Beszélünk a szerzővel, aki kijelentette, hogy „csak azért is” százzal fog menni. A színház viszont, miután a második előadás fél ház volt, ki-

lüzte a következő újdonságot próbára, amelyet igenis Pekár Gyula, Kulinyi és Vincze irtak, a címe „Kisfaludy”, műfaja: romantikus operett. Még egy új operetről tudunk, egy magyar daljátékról, amelyet Emőd Tamás és Szirmai Albert irtak, a címe: Mézeskalács és a Király-Színházban fog színre kerülni. Szirmai egyébként szegény Jacobi Viktor posthumus munkáiból is össze akar állítani egy operettet, a meghalt barát iránti tiszteletteljes kegyeletből. Darabot irt Császár Imre, amelyet Beöthy László fogadott el előadásra. Beöthy egyébként két új színházat szándékozik Pesten építeni, ugyancsak színházat csinál Pesten egy nagyon kitűnő, ma is aktív színházigazgató. Ebből is látszik, hogy ilyen színházi konkunktura még sohasem volt Pesten.

— Kérem szépen, még azt az egyet: mért nem tud nyitni a Renaissance.

— Mert Csontos egy nagy bankpász alatt a Fészekben még a kulcsokat is elvesztette. És — nincs tovább.

Harmincezer koronás páholy, négyezer koronás zsollejegy a Molnár-bemutatóra

Az áziótörök öt és huszonezer koronát kerestek egy jegyen

(A Reggelt tudósítójától.) Reggeli 7 óra. A Magyar Színház bejáratával szemközt villanyóra jelzi az időt. A színházi bejáró előtt már hosszú sor áll. A színházi pénztárhoz várnak, jegyet akarnak venni az új Molnár darabhoz. Az ázsorok között észrevesszük azt a színházakörülí tipust, amelyet áziótöröknek neveznek. Ezek a jegyhírnékek, akik előre vásárolják a bemutatásra a jegyeket és azután, ha már a pénztári jegy elfogyott, drága áron adják el. A Molnár-bemutatók, amely iránt a legkereslet mindenkor a legnagyobb, az áziótörök egyik legjövedelmezőbb üzlete. Az első áziótörök reggeli 5 óra körül kezdte meg munkáját a színházi bejáró előtt. Zsebre dugott kezével járják az ázsorok között. Jobb kézfeje azonban úgy van elhelyezve, hogy onnan két színházi jegy kapható. Két-háromszor elcsát a mindinkább növekvő emberson előtt. Megállítják.

Egy idősebb, jól öltözött hölgy szól hozzá. A hölgy kiáll a sorból. Félremegy a Szövetség-utcába a premiérijegy-hírnéval és — amint megfigyeltük — két elsőeméleti erkélyszékért, amelyek ára darabonként 300 korona, pár pernyi alkudozás után 1400 koronát fizetett le. Az áziótörök tehát az első, emeleti jegyért 1100 korona volt.

Amire visszamentünk a sorbanállók elé, egy másik csatlót pillantottunk meg. Automatikusn megjelent, mihelyt társa eladta a jegyet. Nyilvánvaló, hogy egész áziótörök-szervezet dolgozik. Az újabb jegyhírné egész nyíltan lobogtatja kezében a jegyet. Sétálva megy el a várakozók előtt:

— Két támlásszékem volna az első előadásra, a pénztárnál már régen elfogyott; két jó támlásszék: most még olcsón megkapható — mondja; nem az emberek felé, inkább magának morogja, de eléggé hangosan és érthetően.

Egyeszerre ketten is megállítják a jegyhírnét. Sokat kérhetett, mert csak hosszú alku után ment ki a sorból egy jólöltözött ur. A Szövetség-utcaán megvette a két támlásszékért 3500 koronát fizetett ki érte. Körülbelül 2500 korona volt tehát a támlásszék árszája.

Valski most kivál a sorból, odamegy a jegyhírnéhez. Beszélgetnek. A hírné azután diszkrétén két jegyet húz elő a zsebéből és átvesz 3000 koronát.

Növekszik a tömeg. A sor elején állók kipirosodott arccal, izgatottan lesik az idő lyítását. Tíz óra előtt pár perccel megnyílik az ajtó. Falóságos ostrom feledek ki. Megbontik a sor elejét. Többen előrohannak; első akarnak lenni a pénztárbaloknál. Kiallás, sikoltozás, káromkodás hallatszik. Most érkezik a rendőr. Az egyik civilruhás jegyzéső odaáll a pénztárbalokhoz és teli torokból kiáltja:

— A pénztári bemutatóelőadásra minden jegy elfogyott! A második előadásra csak emeleti jegyek kaphatók!

Megnyílik a pénztárbalok. Elkezdik árusítani a második, harmadik előadás jegyeit. Sokan kérlelnék, erőszakoskodnak, követelőznek egy-egy bemutatójegyért, de hiába.

A bejáró előtt most egészen megváltozott a kép. Négy áziótörök dolgozik egyszerre. Egyháshoz tartoznak. 3000, 4000 és 5000 koronát kérnek egy-egy jegyért. Most konflison érkezik egy prémbundás ur. Egy áziótörök odalép:

— Két jó zsollejegyet kérek az első előadásra. A prémbundás rá sem bedit, belép az előcsarnokba, azután kijön. Az áziótörök már várja. Megalkusznak. 5000 koronáért elveszi a két jegyet. 6000 korona árszámot fizetett.

Megérdeklődöm, lenne-e egy erkélypáholy a bemutatón? Az áziótörök a szemem közé nevet:

— Hétfőn kell el az utolsó 30.000 koronáért! — mondja.

* Az Andrassy-uti Színház keddi bemutatójának tegnapi premierje. Az Andrassy-uti Színház tegnap délutáni előadásának közönségét azzal lepte meg a színház, hogy bemutatatta — ki főpróbaként új műsorát, amelynek csak — den este lesz a premierje. Az új műsorának nasszu és hangos sikert biztosít Kávinthy Frigyesnek egy kitűnően sikerült parodisztikus játéka, amely voltaképpen az „Igy

irtok ti” című kötetének dramatizált formája egy 40 perces vígjáték keretében. Szerpel a műsoron Zilahy Lajos és Harmath Imre egy-egy darabban, amelyek szintén tetszettek a közönségnek. A magánszereplők közül Németh Juliskát tapsolták tüntető melegséggel, továbbá a kitűnő Kókény Ilonát és Illosvay Rózsit, aki lebilineselő kedvességgel énekel két új Emőd-sanzont. (e. z.)

— Nadas Sándor új regénye. Nadas Sándor új regényét irt, a címe: A bolondok öröke élnek. Az új regény Dick Manó izléses kiadásában jelent meg. Ára 200 korona.

* Főlegszólt érdeklődéssel várja a fővárosi közönség a Művész-Színpad pénteki premierjét. Révész Ferenc, a színház művészeti direktora, Szemere Gyula főrendezővel karöltve, olyan szenzációs műsort állítottak össze, amely kivételes karriert jósol ennek az új színháznak. Odrý Árpád, a Nemzeti Színház előkelő művésze, Csathó Kálmán a „Nők titka” című vígjátékában kezdi meg vendéglátását. Egy örült négyüzlő alakját viszi színpadra, szenzációsan. A műsor minden egyes száma különben is nagy művészi szeményszámba megy majd, különösen Kosztolányi Dezsőnek, a kiváló poétának, „A bábátkos” című mesejátéka. A premier pénteken 9 órakor kezdődik és a pénztár már a további előadások jegyeit is árusítja.

* Boross Géza és Ujváry Lajos, a két legkitűnőbb magyar kórikus duettje, amely Boross és szegény Sajó legkitűnőbb produkcióit is tulzárnyalja, állandóan zsúfolt házakat vonz a Palace-kabarába, amely a legrövidebb idő alatt példátlan népszerűsége tett szert. A kabaré valóban kitűnő műsorát Harmath Imre irta, aki Ujváry Ferencet, a kabaré művészi vezetőjét együtt megérdemelték a közönség érdeklődő támogatását. A kabaré három primadonnája: Antal Erzsébet, Harasztly Mici és Gy. Báthory Elza, továbbá Békffy László és Ferenyey Károly is minden este föllépnek a műsorbán, amely 11 órakor kezdődik.

* A Vigszínházban a „Három nővér” legközelebb kedden, pénteken és azután hétfőn, november 6-án kerül színre. A hét többi estjén a „Cserebere”-t ismétlik. Szerdán délután a „Diákélet”-et játsszák. Ejjeli előadásul szombaton a „Kék frakk” szerepel a műsorbán.

* A „Lili bárónő” utolsó hete. A „Szép Heléna” reprizé előtt ezen a héten minden este színre kerül a nagyszerű Martos-Huszka-operett, a „Lili bárónő”, Péchy Erzsébet a címszerepben. Most és vasárnap délután, valamint szerdán, Mindszentek ünnepén, délután 3 órakor a páratlan népszerű „Fi-Fi”-t ismétlik mérsékelt helyárak mellett.

* „Égi és földi szerelem”. Molnár Ferenc új darabja november 3-án kerül először színre a Magyar Színházban. A közönség rendkívüli érdeklődésére való tekintettel az igazgatóság úgy intézkedett, hogy már az elmúlt péntektől kezdődően a Magyar Színház pénztára a dráma első 15 előadására árulja a jegyeket. Minthogy a darab nem sorozatos előadásokban kerül színre, az igazgatóság azt is közli, hogy ez az első 15 előadás november 3., 4., 5., 6., 8., 9., 10., 12., 13., 14., 16., 17., 19., 20. és 21. napján lesz.

* Vigszínház. Hétfő: Cserebere. Kedd: Három nővér. Szerda délután: Diákélet; este: Cserebere. Csütörtök: Cserebere. Péntek: Három nővér. Szombat: Cserebere. (Kezdeté 7 órakor.) A kék frakk. (Kezdeté 10 1/2 órakor.) Vasárnap délután: Mérföldkövek; este: Cserebere. Hétfő: Három nővér. Kedd: Cserebere.

* „A kékszakál nyolcadik felesége”, amelynek minden egyes előadásán előre eladott táblás ház közönsége szünni nem akaró tappsal és kacagással fogadja a szereplőket, előlők Somlavyal és Titkos Ilonával hétfőn, szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap este kerül színre. Kedden és vasárnap délután 3 órakor rendez esti helyárakkal „A gazdag lány”-t, szerdán, Mindszentek délutánján, 3 órakor mérsékelt helyárakkal „A mosolygó asszony”-t és a „Yig halál”-t adják.

* Az „Égi és földi szerelem” bemutatója. Molnár Ferenc páratlan iró népszerűségének felől meg az az ugyszólván példátlan érdeklődés, amellyel darabjainak pénteki Magyar Színházi bemutatóját várják. A darabban, amelynek első öt előadására szóló összes jegyeket elővételben szétkapkodták, Darvas Lili, Pécsi Blanka, Báthory Géza, Simon Maresa, Törzs, Stoll, Körmeny, Toronyi és Dávid játszóak a vezető szerepeket. Az előadást szombat és vasárnap este megismétlik. Hétfőn, szerdán és csütörtökön az állandóan zsúfolt házakat vonzó „Gretchen”-t, kedden és vasárnap délután rendez esti helyárakkal a nagyszerű „Tüzek”-et adják. Szerdán délután a „Színház” megy, mérsékelt helyárak mellett.

* „Offenbach” minden este színre kerül a jövő héten is a Király-Színházban Dömötörrel, Honthyval és Rákival a főszerepekben. Jövő vasárnap délután a „János vitéz”, szerdán, Mindszentek ünnepén délután, „Három a tánc” kerül színre 3 órakor mérsékelt helyárakkal.

* Paulay Erzsébet Thury Alajos, a Nemzeti Színház művészei, minden este föllépnek és viharos tapsokat aratnak a Népszerű Emke-kabaré műsorbán. Herceg Ferenc szélesmeleg vígjátékában, a „G-dur szonáta”-ban.

* Rózsahegy Kálmán vezetésével az Emke-pince művész-zárdája október 16-án, hétfőn mutatja be új műsorát. Főléptek: Kondor Ibolya, Mezei Ilonka, Hollós Bora, Kraják Mária, Békffy László, Radó Sándor, Simai István, Kovács Andor és Gabányi László. Az előadás kezdete 10 1/2 órakor.

* Nagy Endre kabaréja (V. Márta-utca 2. Telefon: 35-63) minden este pont 9 órakor kezd előadásait.

* Új műsor a Faunban. „Idössé” a címe Mihály István és Gröz Alfréd énekes, táncos mőkasorozatának, amely ma, hétfőn este kerül bemutatásra. A kacagatóan mulató műsor keretében Kóváry Gyulának két 12-féle is színre kerül, mindkettő főszerepét a szerző játssza.

* Az Uránia új műsora. A bemutatón igen nagy sikert aratott a „Csodátevő ember” című amerikai film. Egzika a legmélyebb, legnemesebb témáknak az, amit ez a film nyújt. Az Uránia e filmen kívül egy ki tűnő burleszket is bemutatott. Ma az előadások 8, 9 1/2, 10 1/2 és 10 órakor kezdődnek.

* Művészeti és Kiállítás Rt. (Igazgatóság: VI. Vilmos oszár-ut 43. Telefon: 115-61.) Jegyiroda: Ráth Mór könyvkereskedő-c. IV. Váci-utca 30. Telefon: 56-18, hangvörnyelő: November 15-én 10 órakor a Vigadóban Benedek Margit és Baló Elemér előadása. December 10-án 10 órakor a Zenekadémia nagytermében Jászai Mari tartja szavabőstőjét Bleyer Lillyvel, aki magyar iróktól erre az alkalomra irt chausonokat énekel és önmagát hárfával kíséri. Oriási érdeklődés előzi meg a fiatal művésznő első nyilvános szereplését.

* „A negyven éves lány”, „O-bretón ballada” hétfőn este 8 1/2 órakor rendez helyárakkal utoljára kerül színre az Andrassy-uti Színházban. Kedd este az új műsort mutatják be, amelynek keretében színre kerülő darabokat, tréfákat és magánszámokat minden este, valamint szerdán vasárnap délután megismétlik 3 1/2 órakor mérsékelt helyárakkal.

VI. Róvay-ut. 18 KIS KOMÉDIA Telefon 14-22.sz. Rott és Steinhardt fölléptével: Madame Dreffuss és Der Buckelige. Kezdeté pontban 7 1/2 órakor

VASÁRNAPI SPORT

Bécs bajnokcsapatát legyőzték

MTK—Wiener SC 3:0 (1:0). — Orth és Molnár kitűnő játéka

Hungária-ut. — 3000 néző. — Bíró: Schüssler.

Az MTK könnyű győzelmet aratott ugyan az osztrák bajnokcsapaton, de felsőbbeségét gólokban nem tudta eléggé kifejezésre juttatni. Ennek fő oka az volt, hogy a WSC közvetlen védelme (Kannhäuser, Beer, Teufel) jól megállotta a helyét a közelharcban, az MTK csatárok messziről lött labdáinak nagyrésze pedig vagy a fürgé Kannhäuser zsákmánya lett vagy pedig a kapulécok közvetlen közelében sivitott el. A Rapid elleni mérkőzés hőse, Orth ismét tanúságot tett kivételes képességéről, de ezuttal inkább egyéni akcióival, mint a csatársor játéknak irányításával tűnt ki. Pompás stoppjai, mesteri driblingjei és kapásból való lövések sokszor ragadták tapsra a közönséget, amely lélekzetviasszafajtva leste, hogy a remek akciók góllal végződjenek. Sajnos a közönségnek épp ez óhaját Orth nem tudta kielégíteni.

Sokkal szerencsésebb volt partnere, Molnár, aki két szép fejes góllal tetőzte be kitűnő teljesítményét. A másik összekötő, Siklósi fürgén mozgott, de szélsőjétől, Opatától kevés jó labdát kapott. Braun az I. félidőben lesántult s helyét a II. félidőben Senkey II. foglalta el. A MTK védelmének a gyöngye WSC csatársorral szemben nem volt nehéz feladata. Plattknak egyetlen egyszer volt alkalma képességeiről tanúságot tenni.

Az MTK győzelme már a játék elején biztosítottak látszott, amikor Siklósi a Molnártól kapott labdát élesen belőtte. A mérkőzés innen kezdve a MTK csatársorának és a WSC közvetlen védelmének párharcává alakult. A II. félidő 17. és a 27. percében a második és a harmadik gólt Molnár fejelte Senkey II. pontos beadásából.

FTC—VAC 2:0 (1:0).

Üllői-ut. — 8000 néző. — Bíró: Ivancsics Mihály.

Az FTC végre teljesen komplett csapatot állíthatott sorompóba; Amsel, Hungler II. és Blum elfoglalták régi posztjukat és ezzel nagyon megerősödött a zöld-fehérek védelme. Amsel teljesen kiheverte a bécsi válogatott mérkőzésen a kezén szenvedett sérülését; labdfogásai biztosak voltak. Hungler II.-nek is használt a pihenés, jobb formát játszott ki, mint állandóan munkában levő háttvédtársa, Takács. Blum, aki az elmúlt vasárnap mint bal back bizonytalanul mutatkozott, tegnap — megszokott helyén — a régi volt: védelemben és támadásban egyaránt hasznos halfjátékot produkált. A csatársor játékában némi visszaesést tapasztaltunk. Fitt kondíciót csupán Potya mutatott, nagy rutinjával és tempóbirásával ezuttal ő volt a támadások főirányítója. Pataky az I. félidő 20. percében lesántult, el is hagyta a pályát. A II. félidőben beállott ugyan, de játéka kissé rezerválnak látszott. A VAC csak egy félidőn át bírta az FTC által diktált tempót. Az I. félidőben a támadásokból egységes, tervszerű összjátékkal az FTC-vel egyenlő mértékben vette ki a részét. A II. félidőben azonban a csapat két főerőssége: Weisz centerhalf és Breier jobbszélső visszaesett — az előbbi kifulladt, az utóbbi lesántult — s ezzel az egész csapat elvesztette lendületét. Az FTC már a 8. percben megszerezte az első gólt Kövágó révén, aki a Potyától kapott labdát nehéz helyzetből fejelte Czeizler kapujába. Az I. félidő végén kissé eldurvult a mérkőzés, de a bíró erélyes fellépése biztosította a mérkőzés sima lefolyását. A II. félidőben kialakult fölénye ellenére az FTC csak egy gólt ért el Pataky révén, aki a kapus által rosszul fogott labdát a kapuba helyezte.

Törekvés—MAC 3:1 (2:0).

Margitsziget. — 1000 néző. — Bíró: Hertzka Pál.

Végre megtört a jég és az atléták elérték első góljukat a legerősebb vasutascsapattal, a Törekvéssel szemben. A mérkőzés mindvégig változatos és érdekes volt. Az első félidőben a MAC egyenlő erejű ellenfelének mutatkozott s ha csatárai okosabban játszottak volna, az első két gólt ők érthették volna el, de mindkét tiszta gólhelyzetben súlyosan hibáztak. A Törekvés csak ezután kezd erősebben befeküdni a játékba. Hírzer egy alkalommal kiszabadul a MAC jól működő védelme közül és védhetetlen gólt lő. A félidő utolsó percében ugyancsak Hírzer lövi a második gólt a két-sárga védelem súlyos hibájából. — A II. félidőben a Törekvés fölénye mind erősebben kidomborodik, amely ellen a MAC csak lerohanásokkal kísérletezik. Ezek közül egy sikerül is és Omelka a Törekvés második góljához hasonló helyzetben — rosszul „haza” adott labda — lövi az atléták idei első gólját. A Törekvés ezután teljes erővel tör előre. Csatárainak gyors kombinációjú játéka, amelyet a fényesen játszó Urik, mint center irányított, gyakran veszélyeztetik a MAC hálóját. A harmadik és egyben a mérkőzés utolsó gólja Urik egy 20 méteres étes szabadrugásából esik, amelyet a jól védő Fehér csak érinteni tudott. A mérkőzést semmiféle incidens nem zavarta meg. A Törekvésben ezuttal újból a csatársor vonta magára a figyelmet. Urik kitűnő játéka mellett Pruha is elismerést érdemel, míg a MAC legjobbjai Omelka volt. Szaffka és Ocskai fáradhatatlanul küzdöttek. — Hertzka Pál jól bíraskodott,

— sajnós — szépséghibája is volt. A mérkőzés végén, amikor már sötétség borult a pályára, Kátzer a Vasasok, Schnitzer pedig a III. Kerületiek részéről durva faultot követett el, amiért a bíró mindkettőt kiállította. A Vasasoknál az I. félidő 17. percében Himmer szép beadásából Szentmiklósi szerezte meg a gólt. A III. kerületiek kiegyenlítő gólja a II. félidő 15. percében esett: Horváth lövéséből Nyerges Svarek lába elé ütötte, aki védhetetlenül a kapuba továbbította a labdát.

KAC—BTC 1:0 (0:0).

Hungária-ut. — 1000 néző. — Bíró: Renner F.

A magyar labdarugósport 25 éves jubileumára készülő BTC vasárnapi játékaival nem sok örömet szerzett híveinek, de annál kellemesebben lepte meg a közönséget a KAC. Labdabiztos közvetlen védelem és lapos, rövid passzokkal dolgozó csatársor biztosította a kispiszelek mai győzelmét — az első győzelmet ebben a szezonban. Egyénileg a biztos kezű kapus Bíró, a két nagy agilitású fődőzget Sándor és Raix, a csatársorban pedig Fetter és Novik tűntek ki. A BTC-ben csupán a védelem játsszói helyenként elfogadhatóan. Dícséretet Palesek érdemel önfeláldozó védéséért, továbbá az emberföltöti munkát végző Rauchmaul és Orbán háttvéd. A KAC győzelmet jelentő gólját a II. félidő 21. percében Novik lőtte.

Egyéb eredmények.

II. osztályu bajnokság: 33 FC—EMTK 2:1 (1:1). — UTSE—RTK 2:1 (0:1). — Postás—KAOE 1:0 (1:0). — NSC—BTK 3:0 (3:0). — Huszáros—BEAC 2:2 (1:1). — Ékszerész—TTC 1:0 (0:0). — Testvériség—VII. ker. SC 3:2 (0:0). — ILSz-bajnokság: MTK—MTE 6:1 (4:0).

Bécs: Rapid—Hertha 3:3. — Admira—WAF 2:1. — Vienna—Simmering 1:0. — Wacker—Hakoah 4:1. — WAC—Floridsdorf 2:0.

Prága: Slavia—Amateur 3:0 (2:0). Az Amateurból Konrad II-t és Kattiszt lerugták és sérülten vitték ki a pályáról.

A bajnokság állása. I. osztály: 1. FTC 12 pont. 2. Törekvés 12 p. 3. UTE 11 p. 4. MTK 9 p. 5. III. ker. TVE 9 p. 6. Vasas 7 p. 7. ZAC 6 p. 8. VAC 6 p. 9. KAC 5 p. 10. BTC 5 p. 11. MAFC 4 p. 12. MAC 0 p. Lényegesen javítottak helyzetükön a Vasas és a KAC. — II. osztály: 1. UTSE 17 pont. 2. 33 FC 15 p. 3. BAK 12 p. 4. BEAC 12 p. 5. EMTK 10 p. 6. Ékszerész 10 p. 7. Postás 9 p. 8. Huszáros 8 p. 9. Testvériség 7 p. 10. RTK 7 p. 11. KAOE 5 p. 12. NSC 5 p. 13. BTK 4 p. 14. VII. ker. SC 1 p. 15. TTC 0 p.

A november 1-i „Kegyeleti mérkőzés”-en az I. oszt. II. oszt. válogatottak játszanak egymás ellen az FTC Üllői-ut. pályáján. A két válogatott csapatot az eddig mutatott formák alapján vasárnap este állították össze Kiss Gyula és Klement Sándor szövetségi kapitányok.

Eszerint az I. oszt. válogatott csapat a következők: Amsel (FTC). — Fogl II. (UTE). Szabó (III. ker. TVE). — Kertész II. (MTK). Kléber (III. ker. TVE). Blum (FTC). — Paulusz (UTE). Molnár (MTK). Orth (MTK). Hírzer (Törekvés). Weisz (Törekvés). — Tartalék: Fehér (MAC). Zatykó (Vasas). Sándor (KAC). Kátzer (Vasas) és Szentmiklósi (Vasas).

II. oszt. válogatottak: Zsigmond (KAOE). — Oláh (33 FC). Kovács (VII. ker. SC). — Bukóvi (Ékszerész). Tóth (KAOE). Rokken (OTE). Pluhár (BEAC). Ráczó (Ékszerész). Kovács (33 FC). Höflinger (TTC). Berkes (Testvériség). — Tartalék: Boor (BEAC). Gombkötő (TTC). Seiden (UTSE). Erhardt (BEAC) és Kovács (EMTK). — Az itt felsorolt játékosok október 31-én, kedden este 1/2 órakor jelentkezzenek az MLSZ-ben.

A nagy válogatottak küzdelme délután 1/2 órakor kezdődik; előttek 1 óra az ifjúsági válogatottak játszanak.

Király Pál (ESC) a marathoni futás győztese.

Az Egyetértés SC által vasárnap délelőtt a Tatársalban, 40 km. és 200 méter távolságra rendezett marathoni futóversenyre 18 hosszútávúto jelentkezett. A délelőtti hideg nem kedvezett a versenyzőknek, akik — a nehéz versenyhez szükséges erős training hiányán — gyöngye kondíciójában álltak a klasszikus verseny startjához. Még a verseny győztese, Király Pál sem állta végig a távot, időnként lassított, ledörzsölte magát, frissítővel igyekezett a erőre kapni. A többieknek még több külső beavatkozásra volt szükségük, hatan pedig kénytelenek voltak kiállni a versenytől.

Részleges eredmény: 1. Király Pál (ESC) 2 óra 50 p. 58 mp. 2. Mészáros (ESC) 3 óra 11 p. 58 mp. 3. Puskás (FTC) 3 óra 16 p. 24 mp. 4. Ertl (FTC). 5. Hartay (ESC). 6. Zöllner (MAC). 7. Tóth (Székesfehérvár) 3 óra 36 p. 42 mp.

Lövészeink újabb kitűnő eredményei

A KMAC margitszigeti galamblovó versenye

A múlt vasárnapi kitűnő eredményekkel záruló céllövőverseny után élénk érdeklődés előzte meg az Automobil Club galamblovó-osztályának kétnapi galamblovó versenyt, amelyet a margitszigeti lövőpályán igen előkelő közönség előtt tartottak meg. Lövészeink a lövő-sportnak nem kedvező időben is nagyon jó eredményeket értek el s általánosan kellemesen hatott a többszörös 100 yardos és távolugró bajnokunknak és rekordereknek, dr. Mező Bélának e nemes sport terén való kiváló szereplése is. A Hajcsi György szakosztályi titkár mintaszerű rendezésében megtartott versenyeken közéletünk számos kitűnőségei közt Belitska Sándor altábornagy, a galamblovós osztály elnöke is megjelent s mindvégig érdeklődéssel kísérte a küzdelmeket.

Eredmények: I. Megnyitóverseny. (5 pár agyaggalambra, táv. 10 m.) 1. Dr. Mező Béla 18—16. 2. Dr. Borsos László 18—15. 3. Gróf Pongrácz Jenő 13—11. 4. Szomjas Gusztáv 14—11.

5. Szomjas László 14—11. — II. Októberi handicap (1 előgalambra, minimális táv. 24 m.): 1. Szilágyi Virgil 14—14 (1). 2. Hellebronth Béla 14—13. 3. Szomjas Gusztáv 8—7. 4. Miklóssy Viktor 7—6. 5. Halassy Gyula 6—5. — III. Lignose-díj (20 agyaggalambra): 1. Dr. Mező Béla 20—18. 2. Schaffer Károly 20—17. 3. Dr. Halassy Gyula 23—20. 4. Dr. Lumniczer Sándor 22—19. 5. Szomjas Gusztáv 20—16. — IV. Októberi nagydíj (9 előgalamb): 1. Dr. Lumniczer Sándor 18—17. 2. Dr. Borsos László 18—16. 3. Gróf Zichy Kázmér 26—25. 4. Dr. Mező Béla 26—24. 5. Szilágyi Virgil 12—11.

A páros előgalambversenyt a sötétség beállta miatt később meghatározandó időben fogják megtartani.

Felelős szerkesztő és kiadó: Lázár Miklós.
Kiadja a Reggel Lapkiadó Rt.

Világosság-könyvnyomda rt., Budapest VIII., Conti-utca 4.
Műszaki igazgató: Deutsch D.